

Íslenski lífeyrissjóðurinn

Ársreikningur

2016

Íslenski lífeyrissjóðurinn
Austurstræti 11
101 Reykjavík
kt. 430990-2179

Efnisyfirlit

	bls.
Áritun óháðs endurskoðanda	2 - 3
Skýrsla stjórnar	4 -6
Yfirlit um breytingu á hreinni eign	7
Efnahagsreikningur	8
Yfirlit um sjóðstreymi	9
Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu	10
Skýringar	11-27
Sérgreind yfirlit deilda	28-30

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og sjóðsfélaga Íslenska lífeyrissjóðsins

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Íslenska lífeyrissjóðsins fyrir árið 2016. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi, yfirlit um tryggingafræðilega stöðu, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu lífeyrissjóðsins á árinu 2016, efnahag hans 31. desember 2016, breytingu á handbæru fé á árinu 2016 og tryggingafræðilegri stöðu 31. desember 2016, í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt þeim stöðlum er nánar lýst í kaflanum *Ábyrgð endurskoðanda* hér fyrir neðan. Við erum óháð Íslenska lífeyrissjóðnum í samræmi við settar siðareglur fyrir endurskoðendur á Íslandi og höfum við uppfyllt ákvæði þeirra. Við teljum að við höfum aflað nægilegra og viðeigandi endurskoðunargagna til að byggja álit okkar á.

Aðrar upplýsingar

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir ársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða og koma ekki fram í skýringum.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdarstjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Stjórn og framkvæmdarstjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins eru stjórn og framkvæmdarstjóri ábyrg fyrir mati á rekstrarhæfi sjóðsins. Ef vafi leikur á rekstrarhæfi skal gerð grein fyrir því í ársreikningnum með viðeigandi skýringum og greint frá því hvers vegna ákveðið var að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu ársreikningsins, nema stjórn og framkvæmdarstjóri hafi ákveðið að leysa sjóðinn upp eða hætta starfsemi, eða hafa enga aðra raunhæfa möguleika en að gera það.

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar. Næganleg vissa er þó ekki trygging þess að endurskoðun framkvæmd í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda ársreikningsins, einar og sér eða samanlagðar.

Endurskoðun okkar í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegri dómgreind og beitum við gagnrýnni hugsun við endurskoðunina. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

- Greinum og metum hættuna á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, skipuleggjum og framkvæmum endurskoðunaraðferðir til að bregðast við þeim hættum og öflum endurskoðunargagna sem eru næganleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals, misvísandi framsetningu ársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé framhjá innri eftirlitsaðgerðum.

Áritun óháðs endurskoðanda

- Öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina, í þeim tilgangi að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðferðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits sjóðsins.
- Metum hvort reikningsskilaaðferðir og reikningshaldslegt mat stjórnenda og tengdar skýringar séu viðeigandi.
- Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum vafa um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi sjóðsins.
- Metum í heild sinni hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metum framsetningu, uppbyggingu, innihald og þar með talið skýringar með tilliti til glöggrar myndar.

Við upplýsum stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem komu upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti, ef við á.

Við höfum einnig lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og höfum miðlað til þeirra upplýsingum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega haft áhrif á óhæði okkar og þar sem viðeigandi er, hvaða varnir við höfum til að tryggja óhæði okkar.

Reykjavík, 6. apríl 2017

Baker Tilly Rýni

Gunnar Þór Ásgeirsson
endurskoðandi

Skýrsla stjórnar

Um Íslenska lífeyrissjóðinn

Íslenski lífeyrissjóðurinn var stofnaður í júní 1990. Tilgangur sjóðsins, samkvæmt 2. gr. samþykktu hans er að ávaxta iðgjöld sjóðfélaga og tryggja þeim og erfingjum þeirra lífeyri. Á sjóðfélagafundi 30. júní 1998 var samþykkt að breyta Íslenska lífeyrissjóðnum í alhliða lífeyrissjóð samkvæmt ákvæðum laga nr. 129/1997, um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Fjármálaráðuneytið veitti sjóðnum leyfi til starfrækslu lífeyrissjóðs 20. október 1999. Starfsemin á nýliðnu ári fólst í að taka við iðgjöldum sjóðfélaga og ávaxta þau í samræmi við lög um lífeyrissjóði, samþykktir og fjárfestingastefnu sjóðsins.

Á árinu voru haldnir 11 formlegir fundir hjá stjórn sjóðsins auk ársfundar sem haldinn var í maí. Enginn starfsmaður er hjá Íslenska lífeyrissjóðnum, en samkvæmt rekstrarsamningi milli sjóðsins og Landsbankans sér bankinn um rekstur sjóðsins.

Hrein eign til greiðslu lífeyris

Hrein eign til greiðslu lífeyris var 61.200,9 millj. kr., í lok árs 2016 og hafði vaxið um 6.084,9 millj. kr. sem er um 11,0% vöxtur á árinu.

Fjöldi sjóðfélaga, iðgjöld og lífeyrisgreiðslur

Í lok árs 2016 voru sjóðfélagar 30.500 talsins, samanborið við 30.349 í ársbyrjun. Virkir sjóðfélagar í árslok, þ.e. einstaklingar sem að jafnaði greiða iðgjöld til sjóðsins á mánuði, voru 11.781 samanborið við 9.818 á árinu 2015. Lífeyrisþegar voru 952 talsins samanborið við 721 á árinu 2015. Á árinu voru 3 sjóðfélagar með sérstaka útgreiðslu á séreignarsparnaði samanborið við 121 á árinu 2015. Á árinu fengu 3.019 sjóðfélagar greiddan séreignarsparnað inn á lán samanborið við 2.656 á árinu 2015. Þá námu iðgjöld sjóðfélaga 6,2 milljörðum króna samanborið við 5,1 milljarða á árinu 2015 sem er 21,5% hækkun á milli ára. Lífeyrisgreiðslur námu 670 milljónum kr. samanborið við 711 milljónum kr. árið 2015.

Fjárfestingatekjur og rekstrarkostnaður

Samkvæmt rekstrarsamningi við Landsbankann greiðir sjóðurinn umsýsluþóknun til bankans sem nemur 0,28% af meðalstöðu hreinnar eignar yfir árið. Því til viðbótar reiknast árangurstengd þóknun ef ávöxtun eigna sjóðsins fer umfram þær viðmiðunarvísitölur sem fjárfestingastefna sjóðsins tekur mið af. Umsýsluþóknun skiptist á milli fjárfestingagjalda og rekstrarkostnaðar sjóðsins.

Fjárfestingatekjur að frádregnum fjárfestingagjöldum voru 1.880 m.kr. árið 2016 samanborið við 6.299 m.kr. árið áður. Rekstrarkostnaður var 145,8 m.kr. á árinu eða 0,24% af hreinni eign í árslok, samanborið við 0,23% árið áður.

Tryggingafræðileg staða

Samkvæmt útreikningum tryggingastærðfræðings sjóðsins voru heildareignir samtryggingadeildar í árslok 2016 0,1% hærri en heildarskuldbindingar. Í lok árs 2015 voru heildarskuldbindingar 3% hærri en heildareignir. Breytinguna má fyrst og fremst rekja til breytinga á lífslíkum sjóðfélaga. Samkvæmt framansögðu eru eignir og skuldbindingar samtryggingadeildar í jafnvægi og engar breytingar fyrirhugaðar á réttindum sjóðfélaga.

Skýrsla stjórnar

Ávöxtun sjóðsins og fjárfestingaumhverfi

Nafnávöxtun deilda Íslenska lífeyrissjóðsins árið 2016 var á bilinu 1,0-6,1% en verðbólga á tímabilinu nam 2,1%.

Nafnávöxtun ávöxtunarleiða sjóðsins

Nafnávöxtun	2016	2015	2014
Líf I	1,00%	17,00%	6,20%
Líf II	2,90%	13,40%	5,40%
Líf III	4,10%	9,90%	4,50%
Líf IV	6,10%	4,30%	3,40%
Samtrygging	3,40%	14,90%	6,00%

Líf IV sem inniheldur eingöngu skuldabréf með ábyrgð ríkis skilaði hæstu ávöxtun af deildum Íslenska lífeyrissjóðsins eða 6,1%. Ávöxtun deildanna sem innihalda hlutabréf var ekki jafn góð en sú deild sem inniheldur mest af hlutabréfum, Líf I, skilaði 1,0% ávöxtun.

Miklir fjármunir frá erlendum fjárfestum flæddu inn á skuldabréfamarkaðinn með tilheyrandi kröfulækkun en Seðlabankinn kynnti í júní tæki til að tempra þessi kaup og stöðvaðist þá flæðið inn á markaðinn. Eins og undanfarin tvö ár var verðbólga undir 2,5% verðbólgu markmiði Seðlabanka Íslands en vísitala neysluverðs hækkaði um 2,1% á árinu. Stýrivextir voru lækkaðir um 75 punkta á árinu og var ávöxtun skuldabréfa almennt góð en skuldabréfavísitala NasdaqOMX Iceland hækkaði um 6,55%.

Það má segja að „hreinu innlendu“ félögin hafi skilað bestu ávöxtuninni á árinu 2016 en krónan styrktist nokkuð á árinu sem varð til þess að félög sem eru með megnið af starfseminni erlendis eða gera upp í erlendri mynt lækkuðu í verði. Ein skráning var á aðallista NasdaqOMX Iceland en það var olíuverslunin Skeljungur hf. Úrvals vísitala íslenskra hlutabréfa, OMXI8, lækkaði um 9,0% en þegar tekið hefur verið tillit til aðgreiðslna nam lækkunin 6,7%.

Nokkuð var um óvæntar fréttir á erlendum mörkuðum og má þar helst nefna niðurstöður BREXIT kosninga og niðurstöður forsetakosninga í Bandaríkjunum. S&P500 átti sína verstu ársbyrjun fyrr og síðar og má rekja það til þess að fjárfestar höfðu áhyggjur af kínverska hagkerfinu og auðlindasjóðir nokkurra olíuríkja þurftu að selja hlutabréf. Markaðir réttu þó við sér og heimsvísitala hlutabréfa hækkaði um 5,3% í dollar en vegna mikillar styrkingar krónu, lækkaði vísitalan í krónum talið um 8,3%.

Stjórnarhættir

Stjórn sjóðsins leggur áherslu á góða stjórnarhætti við daglega stjórnun og rekstur sjóðsins. Stjórn sjóðsins hefur sett sjóðnum starfs- og siðareglur sem mæla fyrir um almennar skyldur stjórnar, starfsmanna sem og annarra aðila sem vinna fyrir hönd sjóðsins. Ber öllum að hafa það að markmiði að stuðla að heiðarleika, réttssýni og sanngirni í viðskiptum og efla traust sjóðfélaga og almennings á sjóðnum.

Áhættustefna

Stjórn Íslenska lífeyrissjóðsins hefur sett sjóðnum áhættustefnu. Í stefnunni eru settar fram verklagsreglur um það hvernig mæla skuli helstu áhættuþætti sem snerta rekstur sjóðsins; markaðsáhættu, mótaðilaáhættu, rekstraráhættu og lífeyristryggingaráhættu.

Önnur mikilvæg atriði

Ársreikningur þessi er gerður í samræmi við lög um ársreikninga nr. 3/2006 og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða nr. 335/2015. Íslenski lífeyrissjóðurinn metur öll verðbréf á markaðsverði.

Á árinu 2015 voru settar nýjar reglur um ársreikninga lífeyrissjóða nr. 355/2015 sem hefur áhrif á framsetningu ársreiknings sjóðsins. Sjóðurinn nýtti heimild til að fresta upptöku nýrra reglna í ársreikningi 2015 sem var gerður í samræmi við eldri reglugerð nr. 55/2000.

Ársreikningur 2016 er hins vegar í samræmi við reglur nr. 335/2015 og hefur samanburðartölum í ársreikningi verið breytt til samræmis við hinar nýju reglur sbr. skýring 2 í ársreikningnum.

Áritun stjórnar og framkvæmdastjóra

Stjórn og framkvæmdastjóri Íslenska lífeyrissjóðsins staðfesta hér með ársreikning sjóðsins fyrir árið 2016 með undirritun sinni.

Reykjavík, 6. apríl 2017

Stjórn

Atli Atlason

Þórir Óskarsson

Snorri Ómarsson

Una Eypórsdóttir

Erla Ósk Ásgeirsdóttir

Framkvæmdastjóri

Ólafur Páll Gunnarsson

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2016

	Skýr.	2016	2015
Iðgjöld			
Iðgjöld sjóðfélaga		2.568.116.418	1.976.317.130
Iðgjöld launagreiðenda		3.106.256.618	2.436.570.236
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		516.105.079	680.677.082
		<u>6.190.478.115</u>	<u>5.093.564.449</u>
Sérstök aukaframlög	3	16.372.271	15.063.277
		<u>6.206.850.386</u>	<u>5.108.627.726</u>
Lífeyrir			
	4		
Heildarfjárhæð lífeyris		670.687.900	711.102.631
Sérstök inngreiðsla inn á lán sjóðfélaga		1.167.822.835	822.843.079
Framlag í VIRK starfsendurhæfingarsjóð		15.158.205	17.508.030
Tryggingakostnaður		2.908.875	(3.075.231)
		<u>1.856.577.815</u>	<u>1.548.378.509</u>
Fjárfestingartekjur			
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	5	56.483.064	4.628.388.136
Hreinar tekjur af skuldabréfum	6	1.912.831.975	1.618.891.682
Vaxtatekjur af bundnum bankainnstæðum		14.682.718	80.913.437
Vaxtatekjur af handbæru fé		24.043.641	36.555.940
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum		7.875.858	8.613.253
Fjárfestingargjöld	7	(135.469.066)	(74.186.679)
		<u>1.880.448.191</u>	<u>6.299.175.769</u>
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	8	145.789.753	128.806.183
		<u>145.789.753</u>	<u>128.806.183</u>
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris		6.084.931.008	9.730.618.802
Hrein eign frá fyrra ári		55.116.059.806	45.385.441.003
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok		61.200.990.814	55.116.059.806

Efnahagsreikningur 31. desember 2016

Eignir		31.12.2016	31.12.2015
Fjárfestingar			
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	9	27.525.760.447	24.512.372.287
Skuldabréf	10	33.052.183.622	27.975.806.648
Bundnar bankainnstæður		22.739.689	2.169.946.465
		<u>60.600.683.758</u>	<u>54.658.125.400</u>
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendur	2, 15	83.967.769	72.175.669
Aðrar kröfur	16	5.858.777	6.219.300
		<u>89.826.546</u>	<u>78.394.969</u>
Handbært fé		624.093.832	425.638.000
Eignir		<u>61.314.604.136</u>	<u>55.162.158.369</u>
SKULDIR			
Viðskiptaskuldir			
Aðrar skuldir	17	113.613.322	46.098.564
Skuldir		<u>113.613.322</u>	<u>46.098.564</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris alls		<u>61.200.990.814</u>	<u>55.116.059.806</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris alls			
Líf I		15.979.336.620	14.957.166.833
Líf II		14.760.764.328	13.530.023.363
Líf III		11.332.596.220	10.166.287.916
Líf IV		6.758.632.224	5.548.245.942
Samtrygging		12.369.661.421	10.914.335.752
		<u>61.200.990.814</u>	<u>55.116.059.806</u>

Yfirlit um sjóðstreymi ársins 2016

	2016	2015
Inngreiðslur		
Iðgjöld	6.196.422.039	5.071.069.302
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum	36.262.612	48.954.930
Aðrar inngreiðslur	986.849	2.687.751
	<u>6.233.671.500</u>	<u>5.122.711.983</u>
Útgreiðslur		
Lífeyrir	670.099.368	896.862.372
Rekstrarkostnaður	172.970.422	180.400.290
Sérstök inngreiðsla inn á lán	1.167.822.835	822.843.079
Aðrar útgreiðslur	481.455	1.358.694
	<u>2.011.374.080</u>	<u>1.901.464.435</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga	<u>4.222.297.420</u>	<u>3.221.247.548</u>
Fjárfestingahreyfingar		
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	1.271.689.769	1.215.080.578
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum	(9.472.122.155)	(8.007.638.401)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum	6.226.166.323	8.403.087.367
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa	1.552.489.785	885.428.120
Keypt skuldabréf	(18.554.186.100)	(20.730.558.211)
Seld skuldabréf	12.809.588.138	14.607.760.470
Ný bundin innlán	(22.739.689)	(1.353.784.626)
Endurgreidd bundin innlán	2.169.946.465	491.078.062
	<u>(4.019.167.464)</u>	<u>(4.489.546.641)</u>
Hækkun (Lækkun) á handbæru fé	<u>203.129.956</u>	<u>(1.268.299.093)</u>
Gengismunur af handbæru fé	<u>(4.674.124)</u>	<u>(5.533.594)</u>
Handbært fé í upphafi árs	<u>425.638.000</u>	<u>1.699.470.687</u>
Handbært fé í lok árs	<u>624.093.832</u>	<u>425.638.000</u>

Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu 31. desember 2016

Tryggingafræðileg staða 2016

Eignir	Skýr.	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Hrein eign til greiðslu lífeyris		12.353,8		12.353,8
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa	-	82,4		- 82,4
Mismunur á bókfærðu verði og matsvirði skráðra hlutabréfa	-	305,3		- 305,3
Núvirði framtíðarfjárfestingarkostnaðar	-	224,0		- 224,0
Núvirði framtíðarrekrarkostnaðar	-	185,1	- 553,3	- 738,4
Núvirði framtíðariðgjalda			17.006,0	17.006,0
Eignir samtals		11.557,0	16.452,7	28.009,7

Skuldbindingar

Ellilífeyrir		8.894,8	13.254,1	22.148,9
Örorkulífeyrir		1.775,9	2.589,7	4.365,6
Makalífeyrir		553,5	743,8	1.297,3
Barnalífeyrir		14,0	165,4	179,4
Skuldbindingar samtals		11.238,1	16.753,0	27.991,1
Eignir umfram skuldbindingar		318,9	-300,3	18,6
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok		2,8%	-1,8%	0,1%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun		3,4%	-2,5%	0,1%

Tryggingafræðileg staða 2015

Eignir	Skýr.	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Hrein eign til greiðslu lífeyris		10.627,2		10.627,2
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa		65,8		65,8
Mismunur á bókfærðu verði og matsvirði skráðra hlutabréfa	-	143,7		- 143,7
Núvirði framtíðarfjárfestingarkostnaðar	-	239,4		- 239,4
Núvirði framtíðarrekrarkostnaðar	-	208,2	- 546,2	- 754,4
Núvirði framtíðariðgjalda			12.533,0	12.533,0
Eignir samtals		10.101,7	11.986,8	22.088,5

Skuldbindingar

Ellilífeyrir		7.342,1	9.471,6	16.813,7
Örorkulífeyrir		1.533,7	1.906,0	3.439,7
Makalífeyrir		480,5	566,2	1.046,7
Barnalífeyrir		14,2	108,3	122,5
Skuldbindingar samtals		9.370,5	12.052,1	21.422,6
Eignir umfram skuldbindingar		731,2	- 65,3	665,9
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok		7,6%	-0,5%	3,0%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun		8,7%	-0,6%	3,4%

Skuldbindingar utan efnahags, skýring 14. Tölur eru í milljónum króna

1. Starfsemi

Íslenski lífeyrissjóðurinn starfar samkvæmt lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997 og hefur til þess fullgilt starfsleyfi. Lífeyrissjóðurinn er aldurstengdur sjóður sem rekur bæði séreignadeild og samtryggingardeild.

Samtrygging

Lífeyrissjóðurinn veitir viðtöku iðgjaldi til greiðslu lífeyris vegna elli til æviloka, örorku eða andláts samkvæmt nánari ákvæðum laganna. Frjáls aðild er að lífeyrissjóðnum og hafa allir þeir sem ekki er skylt að greiða lágmarksiðgjald til annars lífeyrissjóðs heimild að greiða í þennan sjóð. Samtryggingadeild fylgir sambærilegri fjárfestingastefnu og Líf II. Stefnt er að því að fjárfesta 4,9% af eignum í innlánnum innlánstofnana, 65,1% í innlendum skuldabréfum, 18% í skráðum og óskráðum innlendum hlutabréfum og 12% í erlendum verðbréfum.

Séreign

Lífeyrissjóðurinn tekur við viðbótariðgjöldum sjóðfélaga. Sjóðfélögum í lífeyrissjóðnum ásamt öðrum sem þess óska er frjálst að greiða viðbótariðgjöld í séreignasjóðinn. Séreignasjóðurinn býður upp á fjórar ávöxtunarleiðir með mismunandi ávöxtun og áhættu.

Líf I

Líf I hentar þeim sem eiga 20 ár eða meira eftir af söfnunartíma sínum og eru tilbúnir að taka meiri áhættu og ná þannig hærri ávöxtun til lengri tíma. Stefnt er að góðri langtímaávöxtun en sveiflur í ávöxtun geta orðið nokkrar yfir skemmda tímabil. Fjárfestingarstefnan mótast af því að leyfilegt er að nýta fjölbreytt tækifæri sem bjóðast á verðbréfamörkuðum. Stefnt er að því að fjárfesta 4,2% af eignum í innlánnum innlánsstofnana, 55,8% í innlendum skuldabréfum, 24% í skráðum og óskráðum innlendum hlutabréfum og 16% í erlendum verðbréfum.

Líf II

Líf II hentar þeim sem eiga meira en 5 ár eftir af starfsævinni og þeim sem kjósa að taka hóflega áhættu með lífeyrissparnaðinn sinn. Stefnt er að því að fjárfesta 4,9% af eignum í innlánnum innlánsstofnana, 65,1% í innlendum skuldabréfum, 18% í skráðum og óskráðum innlendum hlutabréfum og 12% í erlendum verðbréfum.

Líf III

Líf III hentar þeim sem eiga skamman tíma eftir af starfsævi sinni og söfnunartíma og þeim sem vilja stöðuga ávöxtun sem sveiflast lítið. Stefnt er að því að fjárfesta 5,6% af eignum í innlánnum innlánsstofnana, 74,4% í innlendum skuldabréfum, 12% í skráðum og óskráðum innlendum hlutabréfum og 8% í erlendum verðbréfum.

Líf IV

Líf IV hentar þeim sem eru að nágast töku lífeyris eða eru nú þegar farnir að taka út lífeyri. Stefnt er að því að fjárfesta 100% af eignum deildarinnar í skuldabréfum með ríkisábyrgð.

Lífeyrisréttindi

Með iðgjaldagreiðslum til öflunar lífeyrisréttinda í samtryggingu ávinnur sjóðfélagi sér og maka sínum og börnum eftir því sem við á rétt til ellilífeyris, örorkulífeyris og maka- og barnalífeyris. Réttur til töku ellilífeyris hefst þegar sjóðfélagi er orðinn 70 ára. Sjóðfélagi á rétt á örorkulífeyri ef hann verður fyrir orkutapi sem metið er 50% eða meira og leitt hefur til tekjuskurðingar. Andist sjóðfélagi, eiga eftirlifandi maki og börn rétt á lífeyri úr sjóðnum. Í samþykktum sjóðsins er kveðið nánar á um ávinnslu réttinda en hún er aldurstengd. Lífeyrissjóðurinn ábyrgist lífeyrisskuldbindingar sínar í samtryggingu með eignum sínum. Árlega er gerð tryggingafræðileg úttekt á stöðu sjóðsins og getur hún haft áhrif á lífeyrisréttindi, því sjóðnum er skyldt að auka eða skerða lífeyrisréttindi sjóðfélaga fari munur milli eigna og lífeyrisskuldbindinga sjóðsins fram yfir tiltekin mörk.

Lífeyrisréttindi í séreignasjóðnum miðast við innborguð iðgjöld rétthafa ásamt þeirri hreinu ávöxtun sem fengist hefur á iðgjöldin. Heimilt er að hefja töku séreignarsparnaðar þegar rétthafi er orðinn 60 ára, en þó ekki fyrr en tveimur árum eftir fyrstu greiðslu iðgjalds til öflunar lífeyrisréttinda í séreign.

Útgreiðsluleiðir

Lífeyrissjóðurinn hefur, frá því að hann fékk starfsleyfi, boðið fjóra kosti (leið I-IV) við öflun lágmarkstryggingaverndar og hafa sjóðfélagar getað valið milli þessara kosta við inngöngu í sjóðinn. Ef sjóðfélagi velur sér ekki ákveðna leið er hann sjálfkrafa settur í leið I.

Frá og með 15. maí 2003 hafa sjóðfélagar eingöngu getað valið milli leiða I og III við inngöngu í sjóðinn. Þeir sjóðfélagar sem höfðu valið leið II eða IV, fyrir 15. maí 2003, geta þó haldið áfram að greiða til sjóðsins samkvæmt þeim leiðum.

Munur leiðanna liggur í því hvernig lögbundið iðgjald sjóðfélaga skiptist á milli samtryggingar, bundinnar séreignar og frjálsrar séreignar. Allt iðgjald umfram lögbundið lágmarksiðgjald fer í séreign. Frjáls séreign er laus til útborgunar frá 70 ára aldri. Bundin séreign er laus til útborgunar frá 70 ára aldri og greiðist með jöfnum greiðslum til þess tíma er greiðslur úr samtryggingu hefjast. Val útgreiðsluleiðar ræður því hvenær greiðslur úr samtryggingu hefjast. Frjáls séreign og bundin séreign eru að fullu eign sjóðfélagens og erfist samkvæmt erfðalögum. Greiðsla lífeyris úr samtryggingu hefst við 70 ára aldur, eða síðar, eftir því hvaða útgreiðsluleið er valin, og greiðist til æviloka. Samtryggingin tryggir sjóðfélögum ævilífeyri, örorkulífeyri, makalífeyri og barnalífeyri samkvæmt samþykktum sjóðsins.

Skýringar

1. Starfsemi (framhald)

Starfræksla sjóðsins

Landsbankinn annast starfrækslu lífeyrissjóðsins samkvæmt rekstrarsamningi milli sjóðsins og bankans. Skrifstofa sjóðsins er að Austurstræti 11, 101 Reykjavík.

Áhættustýring

Íslenski lífeyrissjóðurinn fer eftir áhættustýringarstefnu. Í stefnunni eru settar fram verklagsreglur um það hvernig mæla skuli helstu áhættuþætti sem snerta rekstur sjóðsins; markaðsáhhættu, mótaðilaáhhættu, rekstraráhhættu og lífeyristryggingaráhhættu. Áhættustýringarstefnan gerir ráð fyrir að fylgst sé með breytingum á áhættu sjóðsins með reglubundnum hætti.

Engir framvirkir gjaldmiðlasamningar við lánastofnanir eru í gangi hjá sjóðnum í lok árs 2016.

Með fullnægjandi áhættustýringu og innra eftirliti hjá Íslenska lífeyrissjóðnum aukast líkur á að starfsemi og tryggingafræðileg staða hans sé í ásættanlegu horfi með hliðsjón af hagsmunum sjóðfélaga. Horft er til þess að áhættustýring sé ferli sem stuðlar að aukinni meðvitund, skilvirkni og árangri, ásamt því að stuðla að því að lögum og reglum sé framfylgt.

Árangursríkt áhættustýringarferli samanstendur af áhættustýringarstefnu, ferli og skýrslugjöf þar sem megingangur er að greina, mæla, fylgjast með og meta, í samfelli sem og eftir atvikum greiningu, allar áhættur sem snúa að sjóðnum og sjóðfélögum.

Meðvitað þarf að taka ákvörðun þegar vart verður við tiltekna áhættu, um hvort fjarlægja eigi áhættuvaldinn, sniðganga hann, draga úr líkum eða afleiðingum áhættunnar, deila áhættunni með öðrum eða meðvitað taka áhættuna.

Áhættustýring er ferli sem er samofið daglegum rekstri og ákvarðanatöku innan sjóðsins. Allir starfsmenn skulu vera meðvitaðir um þær áhættur sem snúa að sjóðnum. Líta skal á innri endurskoðun sem mikilvægan hluta af því ferli.

Við undirbúning og vinnu að áhættustýringarstefnu sjóðsins var stuðst við leiðbeinandi tilmæli Fjármálaeftirlitsins nr. 1/2013 og nr. 2/2013 um áhættustýringu lífeyrissjóða og vörsluðila séreignarsparnaða.

Áhættum er snúa að rekstri sjóðsins er skipt upp í fjóra meginflokka þ.e. markaðsáhhættu, mótaðilaáhhættu, lífeyristryggingaráhhættu og rekstraráhhættu. Eftirlit með markaðs- og rekstraráhhættu er framkvæmt af Áhættustýringarsviði Landsbankans. Ennfremur sér Áhættustýring bankans um hlitingareftirlit sjóðsins þ.e. að eignaráðstöfun hans sé í samræmi við lög og fjárfestingarstefnu sjóðsins. Eftirlit með mótaðilaáhhættu og lífeyristryggingaráhhættu sjóðsins er framkvæmt af Eignastýringarsviði Landsbankans. Helstu áhættuþættir í rekstri lífeyrissjóðs eru eftirtaldir:

Markaðsáhhættu

Markaðsáhhættu er skilgreind sem áhættan á fjárhagslegu tapi af stöðu innan og utan efnahagsreiknings vegna breytinga á markaðsverði. Allar stöður í markaðsbréfum teljast innan efnahags en höfuðstólsfjárhæðir afleiðna utan efnahags.

Þessi áhhættu fyrirfinnst í vaxtatengdum fjármálagerningum (skuldabréfum), hlutabréfum og gjaldeyrisviðskiptum. Megináhættuþættir markaðsáhhættu eru hluta- og skuldabréfaverð, vextir og gengi gjaldmiðla. Aðrir þættir á borð við fylgni og flókt, hafa hvoru tveggja áhrif á einstaka áhættuþætti sem og heildaráhhættu. Misræmisáhhættu telst einnig til markaðsáhhættu en hún myndast þegar misræmi er milli eigna og skuldbindinga sjóðsins til að mynda hvað varðar verðtryggingarhlutfall, meðallíftíma eða gjaldmiðla. Helstu undirflokkar markaðsáhhættu eru hlutabréfaáhhættu, vaxtaáhhættu, gjaldmiðlaáhhættu, flókt- og fylgniáhhættu, misræmisáhhættu, uppgreiðsluáhhættu og áhhættu vegna markaðseigna utan efnahagsreiknings.

"Value at Risk" (VaR) er notað til að meta líkur á hámarkstapi sem getur orðið vegna breytinga á markaðsvirði eigna byggt á sögulegum gögnum um flókt og vænta raunávöxtun.

Stór hluti eigna sjóðsins er í markaðsverðbréfum. Fjárfestingar sjóðsins í eignarhlutum í félögum og sjóðum eru að mestu leyti í skráðum eignum.

	Staða 31.12.2016	Staða 31.12.2015	Hlutfall af eignum 31.12.2016	Hlutfall af eignum 31.12.2015
Innlend hlutabréf og hlutabréfasjóðir á gangvirði.....	10.730.319.928	10.288.010.648	17,5%	18,7%
Erlend hlutabréf og hlutabréfasjóðir á gangvirði.....	6.101.690.069	4.942.547.948	10,0%	9,0%
	16.832.009.997	15.230.558.596	27,5%	27,6%

Áhrif 5% og 10% lækkunar á gangvirði eignarhluta í félögum og sjóðum á eignir sjóðsins er sýnd hér að neðan. Tekið skal fram að 5% og 10% hækkun á gangvirði hefur sömu áhrif en í gagnstæða átt.

	31.12.2016	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2015
Breyting á gangvirði.....	-5,00%	-10,00%	-5,00%	-10,00%
Áhrif á innlend hlutabréf og hlutabréfasjóði.....	-536.515.996	-1.073.031.993	-514.400.532	-1.028.801.065
Áhrif á erlend hlutabréf og hlutabréfasjóði.....	-305.084.503	-610.169.007	-247.127.397	-494.254.795
Samtals gangvirðisbreyting.....	-841.600.500	-1.683.201.000	-761.527.930	-1.523.055.860
Hrein eign til greiðslu lífeyris	61.200.990.814	61.200.990.814	55.116.059.806	55.116.059.806
Breyting á hreinni eign	-841.600.500	-1.683.201.000	-761.527.930	-1.523.055.860
Hrein eign til greiðslu lífeyris eftir breytt gangvirði	60.359.390.314	59.517.789.814	54.354.531.876	53.593.003.946

Skýringar

1. Starfsemi (framhald)

Mótaðilaáhætta

Mótaðilaáhætta er skilgreind sem hætta á fjárhagslegu tapi ef gagnaðili fjármálasamnings uppfyllir ekki ákvæði hans eða umsamdar skuldbindingar. Undir mótaðilaáhættu flokkast útlánaáhætta, uppgjörshætta, samþjöppunaráhætta, afhendingaráhætta og landsáhætta. Við eftirlit með áhættu lífeyrissjóðsins er fylgst með útlánaáhættu, uppgjörshættu, samþjöppunaráhættu og áhættu vegna eigna utan efnahags. Aðrar áhættur eru metnar með huglægu mati þegar fjárfest er í fjármálagerningum sem ekki hafa verið í eignasafni lífeyrissjóðsins, er hér átt við m.a. afhendingar-, pólitíska og lagalega áhættu.

Þeir mótaðilar sjóðsins sem hafa opinbera lánshæfiseinkunn eru m.a. ríkissjóður og Íbúðalánasjóður. Ríkissjóður er með einkunnirnar A1/A/BBB+ (Moody's/Standard & Poor's/Fitch) þegar kemur að langtíma skuldbindingum í innlendri mynt.

Útlánaáhætta, lánshæfismat miðast við 31.12.2016:

	Staða 31.12.2016	Staða 31.12.2015	Hlutfall af eignum 31.12.2016	Hlutfall af eignum 31.12.2015
Skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs, lánshæfismat S&P BBB+.....	26.123.168.117	20.082.121.296	42,60%	36,40%
Önnur skuldabréf.....	12.827.837.357	13.114.412.092	20,90%	23,80%
Samtals.....	38.951.005.474	33.196.533.388	63,50%	60,20%

Lífeyrstryggingaráhætta samtryggingadeildar

Í lífeyrstryggingaráhættu felst sú áhætta lífeyrissjóðs að geta ekki staðið við skuldbindingar sínar, til skemmri eða lengri tíma, gagnvart sjóðfélögum sínum. Í 39. gr. laga nr. 129/1997 er kveðið á um að ef heildar tryggingafræðileg staða lífeyrissjóðs án ábyrgða, leiðir í ljós að meira en 10% munur er á milli eignaliða og lífeyrisskuldbindinga sé skylt að gera nauðsynlegar breytingar á samþykktum og með sama hætti ef þessi munur hefur haldist 5% eða meiri síðastliðin 5 ár. Tryggingafræðileg staða lífeyrissjóðs er munur á eignum sjóðsins og reiknuðum skuldbindingum. Áhættupáttum er því hægt að skipta í tvennt; áhættu sem tengist eignum sjóðsins og áhættu sem tengist skuldbindingum sjóðsins. Áhættupáttir sem tengjast skuldbindingu sjóðsins eru helst: Auknar lífslíkur, aukin örorka og breytt ávöxtunarkrafa sem notuð er til núvirðingar á skuldbindingum. Áhættupáttir sem tengjast eignum sjóðsins eru helst: Lækkun markaðsvirðis verðbréfa, verðbólga, þróun gjaldmiðla og aðrir þættir sem hafa áhrif á markaðsvirði eigna lífeyrissjóðsins.

Sjóðurinn gerir reglulega álagspróf með hliðjón af leiðbeinandi tilmælum FME nr. 1/2013, en markmiðið með prófinu er að meta hvort að tryggingafræðileg staða sjóðsins verði undir 10% miðað við mismunandi álagsþætti.

	Tryggingafræðileg staða 2016	Tryggingafræðileg staða 2015	Breyting 31.12.2016	Hlutfall af eignum 31.12.2015
Núverandi staða.....	0,1%	3,0%		
Tryggingafræðileg krafa lækkar úr 3,5% í 3%.....	-10,0%	-7,0%	-10,1%	-10,0%
Lífðóflur hliðrast um 2 ár.....	-7,6%	-4,5%	-7,7%	-7,5%
Örorkulíkur auknar um 10%.....	-1,5%	2,0%	-1,6%	-1,0%
Vísitala neysluverðs, hækkun ársins aukin um 0,5%.....	0,0%	2,9%	-0,1%	-0,1%
Gengisvísitala lækkar um 10%.....	-0,4%	2,5%	-0,5%	-0,5%
Sjóðsfélagalán lækka um 10%.....	0,1%	3,0%	0,0%	0,0%
Markaðsskuldabréf lækka um 10%.....	-2,0%	0,1%	-2,1%	-2,9%
Erlend hlutabréf lækka um 10%.....	-0,4%	2,5%	-0,5%	-0,5%
Innlend hlutabréf lækka um 10%.....	-0,8%	1,8%	-0,8%	-1,2%

Lausafjáraáhætta

Lausafjáraáhætta er skilgreind sem hættan á því að sjóðurinn hafi ekki nægilegt laust fé til þess að standa við greiðslur. Lausafjáraáhættan er svo tvíþætt, seljanleikaáhætta, sem er áhættan á því að geta ekki selt eignir á ásettanlegu verði innan ákveðins tíma til þess að standa við skuldbindingar og svo útstreymisáhætta, sem er hættan á því að það verði skyndilegt útlæði úr sjóðinum sem sjóðurinn getur ekki staðið við án þess að skerða eignir sjóðfélaga.

Stærsti hluti eigna sjóðsins eru skráð verðbréf sem og skuldabréf með ríkisábyrgð sem teljast til seljanlegra eigna:

Hluttalsleg skipting auðseljanlegra eigna af heildareign sjóðsins:

	2016	2015
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	37,6%	37,7%
Skráð skuldabréf.....	44,9%	39,6%
	82,5%	77,3%

Rekstraráhætta

Rekstraráhætta er skilgreind sem hætta á fjárhagslegu tapi vegna svika, mistaka, vanrækslu, óhagræðis, kerfisbilana, orðsporsáhættu eða utanaðkomandi atvika. Hugtökin svik, mistök, vanræksla vísa til galla í verkferlum, kerfisbilana, bilana í vélbúnaði og mannlegra mistaka. Mæling á rekstraráhættu er gerð með áhættumati sem er framkvæmt af þeim aðilum sem best þekkja rekstraráhættu fyrir viðkomandi starfsemi og yfirmanni í viðkomandi einingu.

Skýringar

1. Starfsemi (framhald)

Næmnigreiningaráhætta

Í töflunum eru settar upp sviðsmyndir mögulegra áfalla og metið hver áhrif þeirra eru á hreina eign sjóðsins í árslok 2016. Settir eru upp þrír möguleikar, lítil, miðlungs eða mikil breyting og er aðeins einn áhættupáttur skoðaður í einu og eru aðrir þættir hafðir óbreyttir. Áhrif hvers möguleika eru síðan metin í hverri deild fyrir sig.

	Lítill breyting	Miðlungs breyting	Mikil breyting
Verð markaðsskuldabréfa lækkar um:	5,00%	12,50%	20,00%
Áhrif á Lífsbraut 1.....	-1,86%	-4,65%	-7,44%
Áhrif á Lífsbraut 2.....	-2,67%	-6,67%	-10,67%
Áhrif á Lífsbraut 3.....	-3,13%	-7,82%	-12,52%
Áhrif á Lífsbraut 4.....	-4,89%	-12,22%	-19,56%
Áhrif á Samtryggingardeild.....	-2,57%	-6,43%	-10,29%
	Lítill breyting	Miðlungs breyting	Mikil breyting
Greiðslufall verður á öðrum skuldabréfum*:	5,00%	12,50%	20,00%
Áhrif á Lífsbraut 1.....	-0,46%	-1,14%	-1,82%
Áhrif á Lífsbraut 2.....	-0,46%	-1,15%	-1,84%
Áhrif á Lífsbraut 3.....	-0,50%	-1,24%	-1,99%
Áhrif á Lífsbraut 4.....	0,00%	0,00%	0,00%
Áhrif á Samtryggingardeild.....	-0,58%	-1,45%	-2,33%
* Skuldabréf fyrirtækja og sveitarfélaga			
	Lítill breyting	Miðlungs breyting	Mikil breyting
Gengisvísitala lækkar:	5,00%	12,50%	20,00%
Áhrif á Lífsbraut 1.....	-0,87%	-2,17%	-3,47%
Áhrif á Lífsbraut 2.....	-0,56%	-1,40%	-2,23%
Áhrif á Lífsbraut 3.....	-0,38%	-0,94%	-1,51%
Áhrif á Lífsbraut 4.....	0,00%	0,00%	0,00%
Áhrif á Samtryggingardeild.....	-0,54%	-1,35%	-2,16%
	Lítill breyting	Miðlungs breyting	Mikil breyting
Innlend skráð hlutabréf lækka:	5,00%	12,50%	20,00%
Áhrif á Lífsbraut 1.....	-1,39%	-4,17%	-8,34%
Áhrif á Lífsbraut 2.....	-1,03%	-3,08%	-6,16%
Áhrif á Lífsbraut 3.....	-0,75%	-2,24%	-4,48%
Áhrif á Lífsbraut 4.....	0,00%	0,00%	0,00%
Áhrif á Samtryggingardeild.....	-0,99%	-2,98%	-5,96%
	Lítill breyting	Miðlungs breyting	Mikil breyting
Innlend skráð og óskráð hlutabréf lækka:	5,00%	12,50%	20,00%
Áhrif á Lífsbraut 1.....	-1,63%	-4,89%	-9,78%
Áhrif á Lífsbraut 2.....	-1,17%	-3,52%	-7,03%
Áhrif á Lífsbraut 3.....	-0,84%	-2,51%	-5,02%
Áhrif á Lífsbraut 4.....	0,00%	0,00%	0,00%
Áhrif á Samtryggingardeild.....	-1,13%	-3,40%	-6,81%
	Lítill breyting	Miðlungs breyting	Mikil breyting
Erlend skráð hlutabréf lækka:	5,00%	12,50%	20,00%
Áhrif á Lífsbraut 1.....	-0,83%	-2,49%	-4,98%
Áhrif á Lífsbraut 2.....	-0,53%	-1,59%	-3,18%
Áhrif á Lífsbraut 3.....	-0,35%	-1,05%	-2,10%
Áhrif á Lífsbraut 4.....	0,00%	0,00%	0,00%
Áhrif á Samtryggingardeild.....	-0,52%	-1,57%	-3,15%

Skýringar

2. Reikningsskilaaðferðir

Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningurinn er í samræmi við lög um skyldutryggingu lífeyrisséttinda og starfsemi lífeyrissjóða, reglum um ársreikninga lífeyrissjóða og lög um ársreikninga. Við gerð ársreikningsins er byggt á nýjum reglum nr. 335/2015 og er tölum frá fyrra ári, breytt til samræmis.

Breytingar á reikningsskilaaðferðum vegna nýrra reglna

Við gerð ársreikningsins nú er byggt á nýjum reglum nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða. Í þessum nýju reglum er megin reglan sú að eignir skulu metnar á gangvirði. Á þessari reglu er byggt í ársreikningnum og eru samanburðar tölur frá fyrra ári lagfærðar til samræmis. Þetta hefur þau áhrif að við breytingar á mati á skuldabréfaeign sjóðsins m.v. árslok 2016 hækkar virði téðra eigna um 334,4 milljónir króna. Sama hækkan verður á hreinni eign sjóðsins til greiðslu lífeyris frá fyrra ári. Þessar breytingar eiga einungis við um samtryggingardeildina þar sem eignir séreignardeilda hafa ætíð verið metnar á gangvirði. Kennitölur hafa verið endurreiknaðar aftur í tímann m.v. nýjar reikningsskilaaðferðir.

	2016	2015	2014	2013	2012
Skuldabréf fyrir breytingar.....	6.869.369.559	5.959.361.113	5.056.436.369	4.559.866.800	3.646.573.008
Skuldabréf eftir breytingar.....	7.203.787.787	6.246.482.947	5.206.738.078	4.761.298.901	3.946.189.013
Munur á kröfum í Samtryggingadeild.....	334.418.228	287.121.834	150.301.709	201.432.101	299.616.005
Hrein raunávöxtun m.v. eldri reglur.....	-1,64%	11,55%	4,89%	5,70%	3,16%
Hrein raunávöxtun m.v. nýjar reglur.....	1,26%	12,65%	4,88%	4,32%	8,41%
Fjárfestingatekjur miðað við eldri reglur.....	81.195.806	1.284.434.797	511.395.996	668.892.656	2.710.513.661
Fjárfestingatekjur miðað við nýjar reglur.....	415.614.034	1.408.691.533	448.306.823	558.721.563	2.998.845.297
Hrein eign til greiðslu lífeyris m.v. eldri reglur.....	12.035.243.193	10.627.213.919	8.611.665.800	7.485.692.671	6.246.306.311
Hrein eign til greiðslu lífeyris m.v. nýjar reglur.....	12.369.661.421	10.914.335.753	8.761.967.509	7.583.876.575	6.545.922.316

Gangvirðismat

Þessi skýring veitir upplýsingar um hvernig sjóðurinn ákvarðar gangvirði hinna ýmsu fjáreigna sinna.

Matsaðferðum er skipt í 3 stig sem endurspeglar mikilvægi þeirra forsendna sem lagðar eru til grundvallar við ákvörðun gangvirðis fjármálagerna. Stigin eru eftirfarandi:

Stig 1: Gangvirðismat byggir á skráðum verðbréfum á virkum markaði.

Stig 2: Gangvirðismat byggir ekki á skráðum verðum á virkum markaði (stig 1) heldur upplýsingum sem eru sannreynanlegar fyrir eignina, annað hvort beint (t.d. nýlegt viðskiptaverð) eða óbeint (t.d. afleidd verð fjármálagerna með sambærilegan líftíma á virkum markaði) eða öðrum mikilvægum markaðsupplýsingar. Í þennan flokk falla t.d. skráð verðbréf sem hafa ekki viðskiptavakt.

Stig 3: Gangvirðismat byggir á mikilvægum upplýsingum öðrum en markaðsupplýsingum. T.d. verðmat frá rekstraaðilum fagfjárfestastjóða. Í þennan flokk falla fjárfestingar sjóðsins í óskráðum framtakssjóðum og félögum.

Gjaldmiðlar og vísitölur

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð á gildandi gengi þess dags sem viðskiptin fara fram. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi í lok reikningsskiladags. Gengismunur sem myndast er færður í rekstrarreikning.

	Meðalgengi ársins		Gengi í lok tímabils	
	2016	2015	31.12.2016	31.12.2015
Evra (EUR).....	133,59	146,30	118,80	140,93
Bandaríkjadalur (USD).....	120,67	131,85	112,55	129,28
Sterlingspund (GBP).....	163,80	201,58	138,57	191,59

Skráning iðgjalda

Iðgjöld eru tekjufærð þegar iðgjaldaskilgreinar eru greiddar. Í árslok er einnig áætlað vegna ótilkynnta iðgjalda í samtryggingardeild. Óinnheimt iðgjöld í árslok, bæði tilkynnt og ótilkynnt, eru eignfærð sem kröfur á launagreiðendur í efnahagsreikningi. Sjá skýringu 15.

Iðgjöld eru færð á því tímabili sem skuldbinding vegna þeirra myndast. Iðgjaldagreiðslurnar eru fyrst færðar inn á sameiginlegan iðgjaldareikning lífeyrissjóðsins óháð því í hvaða deild þeir greiða. Þegar skilgreinar hafa borist sjóðnum eru fjárhæðir millifærðar af þessum iðgjaldareikningi inn á réttar deildir. Þær greiðslur sem höfðu borist sjóðnum án skilgreina var skipt niður á deildir í hlutföllum hvernar deildar fyrir sig út frá iðgjaldasögu ársins 2016.

Skýringar

2. Reikningsskilaaðferðir (framhald)

Lífeyrir

Undir lífeyri falla lífeyrisgreiðslur sjóðsins, það er ellilífeyrir, makalífeyrir, örorkulífeyrir og barnalífeyrir. Undir þannan lið fellur einnig sérstakt gjald til VIRK starfsendurhæfingarsjóðs og trygginga skv. örorku samkomulagi. Lífeyrir er gjaldfærður þegar hann er greiddur til lífeyrisþega.

Hreinar fjárfestingatekjur

Undir þennan lið eru færðar allar fjárfestingartekjur sjóðsins að fráðregnum öllum fjárfestingargjöldum. Viðskipti í öðrum gjaldmiðlum en íslenskum krónum eru umreiknuð yfir í íslenskar krónur á gengi viðskiptadags. Gengismunur sem myndast við greiðslu og innheimtu krafna er færður í yfirliti um breytingu á hreinni eign sem og áfallinn gengismunur á eignir í árslok.

Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum

Þessi liður samanstendur af tekjum af fjárfestingum sjóðsins í hlutabréfum og hlutdeildarskírteinum, að fráðregnum gjöldum vegna slíkra fjárfestinga annarra en gjalda sem tilgreind eru í skýringu nr. 7 um fjárfestingargjöld. Undir þennan lið falla arðgreiðslur, söluhagnaður og sölutap sem og breytingar á gangvirði. Arðstekjur eru tekjufærðar þegar ákvörðun aðalfundar um arðgreiðslu í viðkomandi félögum liggur fyrir. Í skýringu 5 má sjá hreinar fjárfestingartekjur 20 stærstu fjárfestinga sjóðsins í félögum og sjóðum.

Hreinar tekjur af skuldabréfum

Þessi liður samanstendur af tekjum af fjárfestingum sjóðsins í skuldabréfum, að fráðregnum gjöldum vegna slíkra fjárfestinga annarra en gjalda sem tilgreind eru í skýringu nr. 7 um fjárfestingargjöld. Hér eru færðar vaxatekjur, verðbætur og lántökuþóknar af skuldabréfum, hagnaður og tap af sölu skuldabréfa, breytingar á gangvirði til hækkunar og lækkunar og hliðstæðar tekjur og gjöld. Hér undir er einnig færð varúðarniðurfærsla skuldabréfa vegna tapshættu sem er fyrir hendi á reikningsskiladegi.

Fjárfestingagjöld

Undir þennan lið eru færð fjárfestingargjöld og þóknar til fjármálafyrirtækja vegna umsýslu og vörslugjalda. Í skýringu nr. 7 er greint frá áætlaðri umsýsluþóknun vegna fjárfestinga sjóðsins í innlendum og erlendum verðbréfa- og framtakssjóðum.

Rekstrarkostnaður

Allur skrifstofu- og stjórnunarkostnaður lífeyrissjóðsins fellur undir rekstrarkostnað. Kostnaðurinn er færður til gjalda þegar hann fellur til.

Fjárfestingar

Fjárfestingar eru fjármálagerningar samkvæmt skilgreiningu laga um verðbréfavíðskipti nr. 108/2007. Fjárfestingar sjóðsins samanstanda af eignarhlutum í félögum og sjóðum, skuldabréfum og bundnum bankainnstæðum.

Stjórnendur ákvarða flokkun fjárfestinga þegar þær eru færðar í upphafi og endurmeta þessa flokkun á hverjum reikningsskiladegi.

Matsaðferðir fjárfestinga

Fjármálagerningar eru metnar á gangvirði í samræmi við settar reikningsskilareglur.

Eignarhlutir í félögum og sjóðum

Eignarhlutir í félögum og sjóðum eru framseljanleg verðbréf svo sem hlutabréf, hlutdeildarskírteini og önnur slík verðbréf sem háð eru afkomu útgefanda. Þau verðbréf sem skráð eru á skipulegum verðbréfamarkaði eru eignfærð á markaðsverði í árslok, en það telst vera verðið á síðasta skráningardegi ársins. Óskráð bréf eru metin á kaupverði eða áætluðu markaðsverði hvort sem lægra er.

Skuldabréf

Undir skuldabréf eru færð öll framseljanleg skuldabréf sem gefin eru út af lánastofnunum, opinberum aðilum eða öðrum félögum. Hér er átt við bréf sem t.d. eru bundin við vísitölu eða gengi gjaldmiðla hvort sem vextir eru fastir eða hafa tiltekna vaxtaviðmiðun. Skuldabréf í séreign eru eignfærð á markaðsverði í árslok, en það er talið nauðsynlegt til að tryggja réttláta skiptingu ávöxtunar sjóðsins milli rétthafa hans. Skuldabréf í samtryggingu hafa áður verið eignfærð á kaupávöxtunarkröfu en skv. nýjum reglum nr. 335/2015 skulu eignir metnar á gangvirði og á þessari reglu er byggt í ársreikningi þessum. Samanburðartölum hafa einnig verið lagfærðar í samræmi við hinar nýju reglur.

Niðurfærsla verðbréfa

Engin niðurfærsla er færð hjá sjóðnum í árslok þar sem allar fjárfestingar eru færðar á gangvirði, samkvæmt eldri reikningsskilaaðferð þá var varúðarniðurfærsla fjárfestinga í ársbyrjun 313,7 milljónir króna. Samanburðarfjárhæðir í ársreikningi hafa verið leiðréttar í samræmi við breyttar reikningsskilaaðferðir.

3. Sérstök aukaframlög

	2016	2015
Arlegt fjárframlag ríkissjóðs til jöfnunar á örorkubyrðni samtryggingadeilda lífeyrissjóða.....	16.372.271	15.063.277
	16.372.271	15.063.277

Skýringar

4. Lífeýrir

Heildarjánhæð lífeýris greinist þannig:	2016	2015
Ellilífeyrir	532.337.382	475.451.552
Fyrirframgreiðsla séreignarsparnaðar.....	1.774.127	151.870.896
Örorkulífeyrir	58.244.581	35.723.145
Makalífeyrir	10.660.672	10.844.108
Barnalífeyrir	36.689.676	18.586.116
Greitt til dánabúa.....	17.067.477	15.965.393
Greitt til erlendra ríkisborgara.....	13.913.985	2.661.421
	<u>670.687.900</u>	<u>711.102.631</u>

	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging	Samtals
Ellilífeyrir	8.081.007	9.821.848	237.916.353	261.339.586	15.178.588	532.337.382
Fyrirframgreiðsla séreignarsparnaðar.....	300.000	1.474.127	0	0	0	1.774.127
Örorkulífeyrir	1.611.065	1.947.039	3.459.973	187.881	51.038.623	58.244.581
Makalífeyrir	0	549.406	7.116.088	1.182.093	1.813.085	10.660.672
Barnalífeyrir	4.814.101	10.513.378	18.076.200	1.374.193	1.911.804	36.689.676
Greitt til dánabúa.....	462.515	14.499.700	248.664	1.856.598	0	17.067.477
Greitt til erlendra ríkisborgara.....	6.360.890	0	7.553.095	0	0	13.913.985
	<u>21.629.578</u>	<u>38.805.498</u>	<u>274.370.373</u>	<u>265.940.351</u>	<u>69.942.100</u>	<u>670.687.900</u>
Tryggingakostnaður vegna örorkulífeyris skv. örorkusamkomulagi lífeýrissjóða.....					2.908.875	2.908.875
Framlag til VIRK Starfsendurhæfingarsjóðs.....					15.158.205	15.158.205
Sérstök inngreiðsla inná lán sjóðfélaga.....	<u>693.578.641</u>	<u>273.289.568</u>	<u>125.688.904</u>	<u>75.265.722</u>	<u>0</u>	<u>1.167.822.835</u>
	<u>715.208.219</u>	<u>312.095.066</u>	<u>400.059.277</u>	<u>341.206.073</u>	<u>88.009.180</u>	<u>1.856.577.815</u>

5. Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum

Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum árið 2016 greinast þannig niður á tegundir tekna:

	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging	Samtals
Arðgreiðslur.....	63.983.908	41.068.821	22.165.377	0	31.976.313	159.194.419
Hagnaður/Tap af sölu eignarhluta.....	376.668.678	213.189.943	178.511.563	150.546.928	186.053.410	1.104.970.522
Breytingar á gangvirði.....	-608.306.213	-215.969.113	-91.849.912	-81.330.951	-210.806.789	-1.208.262.978
Breyting á niðurfærslu á árinu.....	581.101	0	0	0	0	581.101
	<u>-167.072.526</u>	<u>38.289.651</u>	<u>108.827.028</u>	<u>69.215.977</u>	<u>7.222.934</u>	<u>56.483.064</u>
Þar af áhrif gjaldmiðla á ofangreindan lið.....	-277.020.884	-148.093.463	-67.714.895	0	-101.804.809	-594.634.052

Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum árið 2016 greinast þannig niður á verðmatsaðferðir:

	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging	Samtals
Eignarhl. í félögum og sjóðum á gangvirði - stig 1.....	-247.678.201	-38.110.265	50.008.813	69.215.977	-54.949.823	-221.513.499
Eignarhl. í félögum og sjóðum á gangvirði - stig 2.....	4.131.349	15.904.016	11.077.056	0	8.596.262	39.708.683
Eignarhl. í félögum og sjóðum á gangvirði - stig 3.....	76.474.326	60.495.900	47.741.159	0	53.576.495	238.287.880
	<u>-167.072.526</u>	<u>38.289.651</u>	<u>108.827.028</u>	<u>69.215.977</u>	<u>7.222.934</u>	<u>56.483.064</u>

Gangvirðisbreytingar flokka 2016 greinast þannig niður á eignarhluti í félögum og sjóðum:

	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging	Samtals
Eignarhlutir í innlendum félögum	204.250.425	161.541.287	90.549.391	0	103.102.074	559.443.177
Innlend hlutdeildarskírteini	-59.961.785	26.242.005	81.709.164	69.215.977	-17.098.840	100.106.521
Erlend hlutdeildarskírteini	-311.361.166	-149.493.641	-63.431.527	0	-78.780.300	-603.066.634
	<u>-167.072.526</u>	<u>38.289.651</u>	<u>108.827.028</u>	<u>69.215.977</u>	<u>7.222.934</u>	<u>56.483.064</u>

Skýringar

5. Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum (framhald)

Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum árið 2015 greinast þannig niður á tegundir tekna:

	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging	Samtals
Arðgreiðslur.....	35.319.102	22.257.071	10.234.840	0	17.365.969	85.176.982
Hagnaður af sölu eignarhluta.....	462.633.801	1.571.232.173	180.242.873	65.174.265	170.195.133	2.449.478.245
Breytingar á gangvirði.....	1.355.321.898	-376.887.277	432.129.593	-23.721.338	706.890.033	2.093.732.909
	1.853.274.801	1.216.601.967	622.607.306	41.452.927	894.451.135	4.628.388.136
Þar af áhrif gjaldmiðla á ofangreindan lið.....	-4.529.596	-6.556.560	-3.867.990	0	-3.858.683	-18.812.829

Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum árið 2015 greinast þannig niður á verðmatsaðferðir:

	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging	Samtals
Eignarhl. í félögum og sjóðum á gangvirði - stig 1.....	1.610.929.888	1.054.578.924	530.305.709	40.546.694	775.820.345	4.012.181.560
Eignarhl. í félögum og sjóðum á gangvirði - stig 2.....	12.741.042	10.410.649	12.014.893	906.233	10.060.132	46.132.949
Eignarhl. í félögum og sjóðum á gangvirði - stig 3.....	229.603.871	151.612.394	80.286.704	0	108.570.658	570.073.627
	1.853.274.801	1.216.601.967	622.607.306	41.452.927	894.451.135	4.628.388.136

Gangvirðisbreytingar 2015 greinast þannig niður á eignarhluti í félögum og sjóðum:

	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging	Samtals
Eignarhlutir í innlendum félögum	584.646.004	386.578.031	186.217.538	0	295.360.714	1.452.802.287
Innlend hlutdeildarskírteini	1.121.411.673	758.398.656	406.272.075	41.452.927	559.950.645	2.887.485.976
Erlend hlutdeildarskírteini	147.217.124	71.625.280	30.117.693	0	39.139.776	288.099.873
	1.853.274.801	1.216.601.967	622.607.306	41.452.927	894.451.135	4.628.388.136

Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum (framhald)

	Hreinar tekjur Samtals 31.12.16	Hreinar tekjur Samtals 31.12.15
Landsbréf - Úrvalsbréf.....	-212.873.557	1.287.576.544
Landsbréf - Öndvegisbréf.....	-162.911.736	718.987.728
Landsbréf - Sparibréf verðtryggð.....	75.276.248	57.861.793
T. Rowe Price Global Equity fund.....	-119.840.181	114.703.287
Landsbréf - Markaðsbréf.....	79.451.104	82.645.248
Landsbréf - Global Equity Fund.....	-204.584.691	15.967.058
UBS Global High Dividend Yield Fund.....	12.429.620	0
Landsbréf - Sparibréf löng.....	60.687.714	27.148.488
N1 hf.....	446.345.297	100.822.591
Reitir fasteignafélag hf.....	101.839.103	346.151.740
Carnegie Worldwide fund.....	-222.910.109	70.084.930
Marel Food Systems hf.....	-46.379.541	343.508.363
Hagar hf.....	129.852.898	55.080.723
Jupiter European Growth fund.....	-170.628.601	86.052.729
GAMMA: Iceland Government Bond Fund.....	31.594.408	33.226.087
Horn II slhf.....	109.112.181	35.968.960
Landsbréf - Hekla.....	3.202.170	145.012.593
Landsbréf - Sparibréf meðallöng.....	22.430.070	68.901.199
Icelandair Group hf.....	-280.740.735	357.923.312
SIA II slhf.....	63.571.892	44.811.704
	-285.076.446	3.992.435.077

*) Afkoma er samanlagður arður, söluhagnaður og óinnleyst breyting á gangvirði

Skýringar

6. Hreinar tekjur af skuldabréfum

Hreinar tekjur af skuldabréfum árið 2016 greinast þannig:

	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging	Samtals
Vaxtatekjur af skuldabréfum.....	211.719.505	229.922.334	200.764.002	208.484.801	222.330.773	1.073.221.416
Verðbætur af skuldabréfum.....	132.039.598	160.948.431	132.898.168	49.891.043	151.371.391	627.148.630
Hreinar gengisbreytingar skuldabréfa.....	-114.924.480	-75.432.763	-7.287.645	44.626.235	52.393.332	-100.625.321
Breyting á niðurfærslu á árinu.....	158.934.346	115.614.575	38.538.331	0	0	313.087.252
	387.768.969	431.052.577	364.912.856	303.002.078	426.095.496	1.912.831.975

Hreinar tekjur af skuldabréfum árið 2016 greinast þannig niður á verðmatsaðferðir:

	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging	Samtals
Skuldabréf á gangvirði - stig 1	311.803.976	363.718.976	312.404.999	298.152.115	299.737.949	1.585.818.015
Skuldabréf á gangvirði - stig 2	70.663.345	64.943.399	51.635.449	4.849.963	124.850.286	316.942.442
Skuldabréf á gangvirði - stig 3	5.301.648	2.390.202	872.408	0	1.507.260	10.071.518
	387.768.969	431.052.577	364.912.856	303.002.078	426.095.495	1.912.831.975

Hreinar tekjur árið 2016 greinast þannig niður á tegundir skuldabréfa:

	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging	Samtals
Skuldabréf með ríkisábyrgð	226.586.308	260.016.382	218.697.344	303.002.078	241.037.099	1.249.339.211
Skuldabréf sveitarfélaga	20.065.324	28.687.646	28.335.403	0	26.186.625	103.274.998
Skuldabréf og vixlar lánastofnana	77.646.282	86.791.862	72.336.385	0	96.350.584	333.125.113
Skuldabréf fyrirtækja	63.471.055	55.556.687	45.543.724	0	62.521.187	227.092.653
	387.768.969	431.052.577	364.912.856	303.002.078	426.095.495	1.912.831.975
Þar af áhrif gjaldmiðla á ofangreindan lið.....	-7.038.241	-7.038.241	-7.038.241	0	-3.410.254	-24.524.978

Hreinar tekjur af skuldabréfum árið 2015 greinast þannig:

	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging	Samtals
Vaxtatekjur af skuldabréfum.....	222.607.822	229.922.333	176.146.282	144.645.701	192.791.311	966.113.449
Verðbætur af skuldabréfum.....	99.804.543	58.645.833	68.833.857	43.872.124	125.729.173	396.885.530
Hreinar gengisbreytingar skuldabréfa.....	44.598.185	43.884.240	205.527	-16.596.140	183.800.891	255.892.704
	367.010.550	332.452.407	245.185.666	171.921.684	502.321.375	1.618.891.682

Hreinar tekjur af skuldabréfum árið 2015 greinast þannig niður á verðmatsaðferðir:

	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging	Samtals
Skuldabréf á gangvirði - stig 1	273.544.100	257.330.685	185.828.773	158.042.446	433.869.923	1.308.615.927
Skuldabréf á gangvirði - stig 2	90.902.427	73.965.764	58.934.957	13.879.238	67.722.496	305.404.882
Skuldabréf á gangvirði - stig 3	2.564.023	1.155.958	421.936	0	728.956	4.870.873
	367.010.550	332.452.407	245.185.666	171.921.684	502.321.375	1.618.891.682

Hreinar tekjur árið 2015 greinast þannig niður á tegundir skuldabréfa:

	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging	Samtals
Skuldabréf með ríkisábyrgð	192.004.249	196.045.664	141.730.258	171.921.684	347.377.411	1.049.079.266
Skuldabréf sveitarfélaga	40.917.608	33.665.145	20.282.717	0	46.438.838	141.304.308
Skuldabréf og vixlar lánastofnana	67.399.238	53.959.017	46.144.105	0	52.263.497	219.765.857
Skuldabréf fyrirtækja	66.689.455	48.782.581	37.028.586	0	56.241.629	208.742.251
	367.010.550	332.452.407	245.185.666	171.921.684	502.321.375	1.618.891.682
Þar af áhrif gjaldmiðla á ofangreindan lið.....	541.062	541.062	541.062	0	701.603	2.324.790

Skýringar

7. Fjárfestingagjöld og umsýsluþóknar

Íslenski lífeyrissjóðurinn hefur fjárfest í hlutdeildarskirtinum innlendra og erlendra verðbréfa-, fjárfestinga- og fagfjárfestasjóða sem hluti af daglegri eignastýringu. Umsýsluþóknar sjóðanna eru í öllum tilfellum reiknaðar inni gangvirði þeirra. Sjóðirnir gefa upp umsýsluþóknar í útboðslýsingum og upplýsingablöðum. Út frá meðalstöðu Íslenska lífeyrissjóðsins í hlutdeildarskirtinum verðbréfa-, fjárfestinga- og fagfjárfestasjóða má áætla að umsýsluþóknar reiknaðar inni gangvirði hafi verið 293,3 milljónir króna árið 2016. Áætlaðar umsýsluþóknar árið 2015 voru 238,8 milljónir.

Bein fjárfestingagjöld sundurliðast þannig:

	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging	Samtals
Kaup- og sölubóknar vegna verðbréfavíðskipta.....	3.992.622	3.365.965	2.265.915	3.480.048	1.971.392	15.075.942
Bankakostnaður, afgreiðslu- og vaxtagjöld.....	88.226	47.070	46.901	60.637	39.579	282.413
Umsýslu- og vörsluþóknun verðbréfa.....	14.345.610	13.094.937	9.923.133	5.617.773	10.435.723	53.417.177
Árangurstengd umsýsluþóknun.....	16.237.792	21.046.624	11.757.782	0	16.746.477	65.788.675
Aðkeypt sérfræðipjónusta tengd fjárfestingum.....	273.889	189.251	128.255	21.926	291.538	904.859
	34.938.139	37.743.847	24.121.986	9.180.384	29.484.709	135.469.066

8. Rekstrargjöld

Hjá lífeyrissjóðnum starfar enginn starfsmaður en samkvæmt rekstrarsamningi milli sjóðsins og Landsbankans annast bankinn starfrækslu sjóðsins.

Laun og tengd gjöld til stjórnar sjóðsins sundurliðast þannig:

	2016	2015
Atli Atlason, formaður stjórnar.....	1.984.000	1.826.000
Snorri Ómarsson, varaformaður stjórnar.....	1.488.000	1.369.500
Þórir Óskarsson.....	992.000	913.000
Erla Ósk Ásgeirsdóttir.....	992.000	913.000
Una Eypórsdóttir.....	992.000	913.000
Þorsteinn Frímann Sigurðsson.....	427.000	187.000
Guðriður Sigurðardóttir.....	262.000	353.500
Valur Ægisson.....	358.500	393.000
Mótframlag í lífeyrissjóð og tryggingagjald.....	1.317.819	1.305.117
	8.813.319	8.173.117

Laun og tengd gjöld til endurskoðunarnefndar sjóðsins sundurliðast þannig:

	2016	2015
Þórir Óskarsson.....	504.000	435.000
Ólafur Örn Ingólfsson.....	336.000	330.000
Þorsteinn Frímann Sigurðsson.....	336.000	102.500
	1.176.000	867.500

Kostnaður vegna innri endurskoðunar:

Athygli er vakin á því að kostnaður vegna innri endurskoðunar er innifalinn í rekstrarsamning sjóðsins við Landsbankann.

Endurskoðun ársreiknings.....	7.216.583	6.365.010
Könnuð árshlutauppgjör.....	998.233	2.170.279
Tæknileg aðstoð við gerð ársreiknings.....	470.394	1.526.018
	8.685.210	10.061.307

Þóknar til tryggingafræðings sjóðsins sundurliðast þannig:

	2016	2015
Þóknun fyrir útreikninga á tryggingafræðilegri stöðu.....	1.215.200	1.686.400
Útreikningur örorkumats og lífeyrisúrskurðir.....	881.838	670.050
Önnur þjónusta.....	223.200	223.200
	2.320.238	2.579.650

8. Rekstrargjöld (framhald)

Rekstrarkostnaður sundurliðast þannig:

Skrifstofu og stjórnunarkostnaður:	2016	2015
Reiknaður umsýslu- og stjórnunarkostnaður.....	106.834.353	92.500.824
Endurskoðun og reikningsskil.....	8.685.210	10.061.307
Stjórnarlaun og tengd gjöld.....	8.813.319	8.173.117
Fjármálaeftirlitið.....	8.964.000	8.370.000
Lagt í bundna séreign vegna örorku.....	6.049.635	4.124.271
Tryggingastærðfræðingur.....	2.320.238	2.579.650
Landssamtök lífeyrissjóða.....	1.828.241	1.833.645
Endurskoðunarnefndarlaun.....	1.176.000	867.500
Starfsábyrgðartrygging.....	702.780	0
Lögfræðikostnaður vegna innheimtu iðgjalda.....	117.078	124.622
Annar lögfræðikostnaður.....	193.036	82.212
Ýmis kostnaður.....	105.863	89.035
	145.789.753	128.806.183

Umsýsluþóknun Íslenska lífeyrissjóðsins til Landsbankans 0,28% af meðalstöðu hreinnar eignar yfir árið. Því til viðbótar reiknast árangurstengd þóknun ef ávöxtun eigna sjóðsins fer umfram þær viðmiðunarvísitölur sem fjárfestingastefna sjóðsins tekur mið af.

Árangurstengd þóknun er 8-20% af ávöxtun umfram viðmið sjóðsins. Samanlögð þóknun getur þó ekki farið umfram 0,15% af eignum. Árangurstengd þóknun er reiknuð sérstaklega fyrir samtryggingardeildina og hverja leið Lífsbrautarinnar. Árangurstengd þóknun reiknast af jákvæðri jafnt sem neikvæðri ávöxtun.

Til þess að Landsbankinn fái aukna umsýsluþóknun í formi árangurstengdrar umsýsluþóknunar þarf ávöxtun eigna Íslenska lífeyrissjóðsins að ganga mjög vel. Árangurinn þarf að vera betri en meðaltalsbreyting á þeim mörkuðum sem hann er að fjárfesta á. Auk þess þarf sjóðurinn að vinna upp þann viðskiptakostnað sem leggst til við eignastýringu sjóðsins.

9. Eignarhlutir í félögum og sjóðum

Eignarhlutir í félögum og sjóðum greinast þannig:

	2016	2015
Eignarhlutar í innlendum hlutafélögum.....	4.388.632.401	4.027.961.222
Hlutdeildarskírteini í innlendum sjóðum.....	16.895.200.691	15.215.421.941
Hlutdeildarskírteini í erlendum sjóðum.....	6.241.927.355	5.268.989.124
	27.525.760.447	24.512.372.287

Eignarhlutar í skráðum innlendum félögum greinast þannig:

	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging	Samtals
Skráð félög:						
N1 hf.....	367.258.098	270.542.283	170.999.175	0	214.198.050	1.022.997.606
Reitir fasteignafélag hf.....	308.578.331	285.992.097	195.714.013	0	201.586.000	991.870.441
Marel Food Systems hf.....	232.451.856	159.709.077	103.728.195	0	119.616.264	615.505.392
Hagar hf.....	216.913.248	152.320.068	91.707.768	0	123.010.920	583.952.004
Icelandair Group hf.....	148.151.134	100.655.478	56.390.888	0	81.146.027	386.343.527
EIK fasteignafélag hf.....	108.977.071	75.743.310	43.673.409	0	60.959.377	289.353.167
Reginn hf.....	76.972.482	62.651.169	41.241.472	0	44.940.781	225.805.904
Síminn hf.....	64.696.205	45.387.923	27.290.254	0	36.634.569	174.008.951
Össur hf.....	29.912.220	19.062.420	12.147.720	0	14.064.960	75.187.320
HB-Grandi hf.....	8.011.952	6.253.754	4.130.698	0	4.735.536	23.131.940
Skráð félög alls.....	1.561.922.597	1.178.317.579	747.023.592	0	900.892.484	4.388.156.252

Skýringar

9. Eignarhlutir í félögum og sjóðum (framhald)

Eignarhlutar í óskráðum innlendum félögum greinast þannig:

Óskráð félög:						
Önnur óskráð hlutabréf.....	219.423	80.944	45.378	0	130.404	476.149
Óskráð félög alls	219.423	80.944	45.378	0	130.404	476.149
Hlutabréfaeign alls	1.562.142.020	1.178.398.523	747.068.970	0	901.022.888	4.388.632.401

Hlutdeildarskírteini í innlendum skuldabréfasjóðum greinast þannig:

	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging	Samtals
Innlendir skuldabréfasjóðir:						
Landsbréf - Sparibréf verðtryggð	238.388.528	480.757.639	424.411.960	659.430.006	172.470.660	1.975.458.793
Landsbréf - Markaðsbréf	218.432.141	508.387.793	576.340.507	0	106.825.960	1.409.986.401
Landsbréf - Sparibréf löng	268.964.577	331.588.797	468.972.690	121.441.924	108.411.057	1.299.379.045
GAMMA: Iceland Government Bond Fund	76.751.851	153.110.851	171.488.649	111.267.163	43.607.021	556.225.535
Landsbréf - Sparibréf meðallöng	104.124	184.392	198.093	392.971.190	74.745	393.532.544
Landsbréf - Veltubréf	50.040.993	10.020.431	80.079.281	0	70.065.151	210.205.856
Alda - Ríkisverðbréf millilöng	23.420.000	23.420.000	23.420.000	105.390.000	23.420.000	199.070.000
Stefnir: Liquidity Fund	120.193.426	0	0	0	0	120.193.426
Landsbréf - Sparibréf stutt	0	0	0	52.647.521	12.522.014	65.169.535
Skuldabréfasjóðir alls.....	996.295.640	1.507.469.903	1.744.911.180	1.443.147.804	537.396.608	6.229.221.135

Hlutdeildarskírteini í innlendum hlutabréfasjóðum greinast þannig:

	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging	Samtals
Innlendir hlutabréfasjóðir:						
Landsbréf - Úrvalsbréf	1.633.989.694	1.059.741.456	595.412.290	0	880.789.563	4.169.933.003
Landsbréf - Öndvegisbréf	882.756.916	561.991.685	247.023.750	0	480.458.322	2.172.230.673
Hlutabréfasjóðir alls.....	2.516.746.610	1.621.733.141	842.436.040	0	1.361.247.885	6.342.163.676

Önnur innlend hlutdeildarskírteini greinast þannig:

	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging	Samtals
Önnur innlend hlutdeildarskírteini:						
Horn II slhf.	217.012.700	133.049.468	63.295.473	0	103.339.288	516.696.929
Landsbréf - Hekla	172.251.125	108.092.822	46.138.431	0	86.489.142	412.971.520
SIA II slhf.	155.312.909	94.913.445	45.607.714	0	73.958.528	369.792.596
GAMMA: NOVUS	113.820.000	91.056.000	68.292.000	0	68.292.000	341.460.000
Stefnir veðlána sjóður - ST 1	71.000.000	90.000.000	81.000.000	0	75.000.000	317.000.000
GAMMA: IFIF	75.108.612	82.970.655	74.238.567	0	66.249.972	298.567.806
Stefnir ÍS-5	120.361.515	75.262.029	35.269.236	0	57.994.799	288.887.579
Framtakssjóður Íslands slhf.	145.562.993	50.950.992	21.839.606	0	50.954.025	269.307.616
GAMMA: OPUS	75.900.000	60.720.000	45.540.000	0	45.540.000	227.700.000
GAMMA: CREDIT	52.488.661	55.143.000	58.206.500	0	55.143.000	220.981.161
GAMMA: AGROS	60.613.000	48.861.500	36.491.500	0	36.491.500	182.457.500
Akta HL1	72.188.126	46.406.650	20.625.175	0	36.094.049	175.314.000
Horn III slhf.	69.519.968	39.500.032	20.540.032	0	28.440.000	158.000.032
Heimavellir leigufélag slhf.....	60.000.000	39.000.000	20.000.000	0	31.000.000	150.000.000
Edda slhf.	49.535.820	29.485.607	14.447.948	0	24.473.054	117.942.429
Landsbréf - Veðskuldabréfasjóður slhf.	32.304.800	18.355.000	9.544.600	0	13.215.600	73.420.000
Frumtak slhf.	24.126.779	14.550.891	7.278.101	0	11.488.940	57.444.711
ITF I slhf.	19.177.446	11.856.420	5.593.376	0	9.132.094	45.759.336
Brunnur vaxtasjóður slhf.	14.020.625	8.679.434	4.005.893	0	6.676.488	33.382.440
SRE II slhf.	9.803.672	7.352.308	5.174.167	0	4.901.617	27.231.764
Veðskuldabréfasjóður ÍV	9.350.000	5.500.000	2.750.000	0	4.400.000	22.000.000
SIA III	4.576.100	2.801.700	1.338.600	0	2.179.100	10.895.500
SIA I	3.089.089	1.544.548	617.811	0	1.235.647	6.487.095
IEI slhf.	62.627	21.921	9.397	0	21.921	115.866
Önnur hlutdeildarskírteini alls.....	1.627.186.567	1.116.074.422	687.844.127	0	892.710.764	4.323.815.880
Innlend hlutdeildarskírteini alls.....	5.140.228.817	4.245.277.466	3.275.191.347	1.443.147.804	2.791.355.257	16.895.200.691

Skýringar

9. Eignarhlutir í félögum og sjóðum (framhald)

Hlutdeildarskírteini í erlendum hlutabréfasjóðum greinast þannig:

Erlendir hlutabréfasjóðir:	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging	Samtals
T. Rowe Price Global Equity fund	722.061.274	405.625.877	163.205.689	0	421.411.620	1.712.304.460
Landsbréf - Global Equity Fund	575.454.208	320.856.218	148.604.942	0	339.883.227	1.384.798.595
UBS Global High Dividend Yield Fund	382.500.626	368.191.094	285.994.965	0	313.719.970	1.350.406.655
Carnegie Worldwide fund	529.337.548	241.118.906	92.687.151	0	88.701.587	951.845.192
Jupiter European Growth fund	273.145.780	155.799.597	71.942.377	0	71.957.111	572.844.865
Blackrock - World Index	60.760.056	21.266.026	9.114.065	0	21.266.026	112.406.173
Landsbréf - Nordic 40	6.433.439	5.472.260	2.589.215	0	2.589.215	17.084.129
Hlutabréfasjóðir alls.....	<u>2.549.692.931</u>	<u>1.518.329.978</u>	<u>774.138.404</u>	<u>0</u>	<u>1.259.528.756</u>	<u>6.101.690.069</u>

Önnur erlend hlutdeildarskírteini greinast þannig:

Önnur erlend hlutdeildarskírteini:	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging	Samtals
LPE II	54.644.939	26.604.953	13.247.965	0	13.248.041	107.745.898
Landsbanki Mezzanine Fund II	12.996.567	10.830.473	4.332.158	0	4.332.190	32.491.388
Önnur hlutdeildarskírteini alls.....	<u>67.641.506</u>	<u>37.435.426</u>	<u>17.580.123</u>	<u>0</u>	<u>17.580.231</u>	<u>140.237.286</u>
Erlend hlutdeildarskírteini alls.....	<u>2.617.334.437</u>	<u>1.555.765.404</u>	<u>791.718.527</u>	<u>0</u>	<u>1.277.108.987</u>	<u>6.241.927.355</u>
Hlutdeildarskírteini alls.....	<u>7.757.563.254</u>	<u>5.801.042.870</u>	<u>4.066.909.874</u>	<u>1.443.147.804</u>	<u>4.068.464.244</u>	<u>23.137.128.046</u>
Eignarhlutir í félögum og sjóðum alls.....	<u>9.319.705.274</u>	<u>6.979.441.393</u>	<u>4.813.978.844</u>	<u>1.443.147.804</u>	<u>4.969.487.132</u>	<u>27.525.760.447</u>

Samanlagt kostnaðarverð og eignarhlutdeild í skráðum innlendum félögum greinast þannig:

Skráð félög:	Samanlögð eignarhlutdeild í félagi	Samanlagt-kostnaðarverð
N1 hf.....	3,17%	510.076.757
Reitir fasteignafélag hf.....	1,47%	572.729.837
Marel Food Systems hf.....	0,35%	414.234.187
Hagar hf.....	0,94%	490.601.926
Icelandair Group hf.....	0,34%	396.725.867
EIK fasteignafélag hf.....	0,78%	221.175.492
Reginn hf.....	0,55%	92.287.776
Síminn hf.....	0,59%	173.084.690
Össur hf.....	0,04%	51.412.556
HB-Grandi hf.....	0,05%	26.473.042
		<u>2.948.802.130</u>

Kostnaðarverð og eignarhlutdeild í innlendum óskráðum félögum greinast þannig:

Óskráð félög:	Samanlögð eignarhlutdeild í félagi	Samanlagt-kostnaðarverð
Önnur óskráð hlutabréf.....	0,02%	383.930
		<u>383.930</u>

Samanlagt kostnaðarverð og eignarhlutdeild í innlendum hlutdeildarskírteinum skuldabréfasjóða greinast þannig:

Innlendir skuldabréfasjóðir:	Samanlögð eignarhlutdeild í sjóð	Samanlagt-kostnaðarverð
Landsbréf - Sparibréf verðtryggð.....	16,64%	1.894.906.833
Landsbréf - Markaðsbréf.....	28,07%	1.119.204.666
Landsbréf - Sparibréf löng.....	16,75%	1.190.403.585
GAMMA: Iceland Government Bond Fund.....	9,79%	466.783.576
Landsbréf - Sparibréf meðallöng.....	4,94%	366.002.491
Landsbréf - Veltubréf	0,34%	210.033.005
Alda - Ríkisverðbréf millilöng.....	16,12%	184.396.000
Stefnir: Liquidity Fund.....	0,28%	120.099.413
Landsbréf - Sparibréf stutt.....	5,12%	61.691.305
		<u>5.613.520.875</u>

Skýringar

9. Eignarhlutir í félögum og sjóðum (framhald)

Samanlagt kostnaðarverð og eignarhlutdeild í innlendum hlutdeildarskírteinum hlutabréfasjóða greinast þannig:

Innlendir hlutabréfasjóðir:	Samanlögð eignar- hlutdeild í sjóð	Samanlagt- kostnaðarverð
Landsbréf - Úrvalsbréf.....	27,41%	2.905.237.820
Landsbréf - Öndvegisbréf.....	28,17%	1.514.525.690
		<u>4.419.763.509</u>

Samanlagt kostnaðarverð og eignarhlutdeild í öðrum innlendum hlutdeildarskírteinum greinast þannig:

Önnur innlend hlutdeildarskírteini:	Samanlögð eignar- hlutdeild í sjóð	Samanlagt- kostnaðarverð
Horn II slhf.....	4,68%	317.186.574
Landsbréf - Hekla.....	18,43%	249.576.418
SIA II slhf.....	4,00%	275.799.967
GAMMA: NOVUS.....	7,20%	180.000.000
Stefnir veðlánaþjóður - ST 1.....	16,33%	317.000.000
GAMMA: IFIF.....	4,27%	199.470.402
Stefnir ÍS-5.....	2,47%	187.041.481
Framtakssjóður Íslands slhf.....	1,01%	183.452.401
GAMMA: OPUS.....	12,52%	150.000.000
GAMMA: CREDIT.....	2,51%	215.355.194
GAMMA: AGROS.....	5,76%	150.450.000
Akta HL1.....	12,39%	169.520.580
Horn III slhf.....	4,17%	166.666.700
Heimavellir leigufélag slhf.....	1,24%	150.000.000
Edda slhf.....	4,00%	109.631.380
Landsbréf - Veðskuldabréfasjóður slhf.....	2,86%	73.419.968
Frumtak slhf.....	3,01%	62.261.420
ITF I slhf.....	2,43%	49.999.816
Brunnur vaxtasjóður slhf.....	3,75%	40.950.000
SRE II slhf.....	3,05%	12.189.689
Veðskuldabréfasjóður IV.....	2,48%	20.000.000
SIA III.....	2,72%	10.876.400
SIA I.....	6,23%	5.717.668
IEI slhf.....	1,14%	98.961
		<u>3.296.665.019</u>

Samanlagt kostnaðarverð og eignarhlutdeild í hlutdeildarskírteinum erlendra hlutabréfasjóða greinast þannig:

Erlendir hlutabréfasjóðir:	Samanlögð eignar- hlutdeild í sjóð	Samanlagt- kostnaðarverð
T. Rowe Price Global Equity fund.....	6,07%	1.307.842.040
Landsbréf - Global Equity Fund.....	54,34%	1.259.450.957
UBS Global High Dividend Yield Fund.....	1,87%	1.346.525.863
Carnegie Worldwide fund.....	0,46%	737.046.974
Jupiter European Growth fund.....	0,21%	632.851.458
Blackrock - World Index.....	0,01%	107.896.458
Landsbréf - Nordic 40.....	8,84%	19.085.734
		<u>5.410.699.485</u>

Samanlagt kostnaðarverð og eignarhlutdeild í öðrum erlendum hlutdeildarskírteinum greinast þannig:

Önnur erlend hlutdeildarskírteini:	Samanlögð eignar- hlutdeild í sjóð	Samanlagt- kostnaðarverð
LPE II.....	2,80%	92.565.622
Landsbanki Mezzanine Fund II.....	15,61%	33.899.202
		<u>126.464.825</u>

Samtals kostnaðarverð eignarhluta í félögum og sjóðum..... 21.816.299.773

Skýringar

9. Eignarhlutir í félögum og sjóðum (framhald)

Eignarhlutir í félögum og sjóðum 2016 flokkaðir eftir matsaðferðum:

	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging	Samtals
Eignarhlutir í félögum og sjóðum - stig 1.....	7.454.423.363	5.815.830.169	4.028.429.935	1.443.147.804	3.989.000.582	22.730.831.853
Eignarhlutir í félögum og sjóðum - stig 2.....	230.340.382	49.020.431	100.079.281	0	101.065.151	480.505.245
Eignarhlutir í félögum og sjóðum - stig 3.....	1.634.941.529	1.114.590.793	685.469.628	0	879.421.399	4.314.423.349
	9.319.705.274	6.979.441.393	4.813.978.844	1.443.147.804	4.969.487.132	27.525.760.447

Eignarhlutir í félögum og sjóðum 2015 flokkaðir eftir matsaðferðum:

	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging	Samtals
Eignarhlutir í félögum og sjóðum - stig 1.....	7.079.684.530	5.364.331.019	3.569.790.263	1.137.135.475	3.554.004.536	20.704.945.823
Eignarhlutir í félögum og sjóðum - stig 2.....	109.058.653	14.204.907	13.720.051	0	3.795.571	140.779.182
Eignarhlutir í félögum og sjóðum - stig 3.....	1.527.757.964	923.947.600	504.802.366	0	710.139.352	3.666.647.282
	8.716.501.147	6.302.483.526	4.088.312.680	1.137.135.475	4.267.939.459	24.512.372.287

10. Skuldabréf

Skuldabréf greinast þannig:	2016	2015
Skuldabréf með ríkisábyrgð.....	21.276.196.120	15.959.399.880
Skuldabréf sveitarfélaga.....	2.237.125.816	2.083.159.133
Sértryggð skuldabréf lánastofnanna.....	5.368.015.347	5.981.398.345
Skuldabréf og vixlar fyrirtækja.....	4.170.846.339	3.951.849.291
	33.052.183.622	27.975.806.648

Skuldabréf með ríkisábyrgð greinast þannig:

	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging	Samtals
Ríkisbréf.....	1.058.486.777	1.338.183.808	1.210.216.748	4.009.896.235	1.353.019.069	8.969.802.637
Íbúðabréf.....	2.307.322.769	2.949.449.937	2.394.724.023	1.106.301.077	2.664.435.250	11.422.233.056
Húsbref.....	10.863.710	10.863.687	10.863.687	9.609.997	59.004.314	101.205.396
Landsvirkjun.....	170.960.714	170.960.714	151.965.079	37.991.270	0	531.877.777
Búnaðarbanki Íslands.....	0	13.202.579	0	0	0	13.202.579
Byggðastofnun.....	40.147.625	40.147.625	30.110.720	97.357.984	30.110.720	237.874.674
Skuldabréf með ríkisábyrgð alls.....	3.587.781.595	4.522.808.350	3.797.880.257	5.261.156.563	4.106.569.353	21.276.196.120

Önnur skuldabréf greinast þannig

	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging	Samtals
Skuldabréf sveitarfélaga.....	439.525.056	661.408.569	651.853.455	0	484.338.736	2.237.125.816
Sértryggð skuldabréf lánastofnanna.....	1.265.745.776	1.450.235.442	1.150.494.110	0	1.501.540.019	5.368.015.347
Skuldabréf og vixlar fyrirtækja.....	1.157.404.828	1.044.355.293	857.746.537	0	1.111.339.675	4.170.846.333
Önnur skuldabréf alls.....	2.862.675.660	3.155.999.304	2.660.094.102	0	3.097.218.430	11.775.987.496
Skuldabréf alls.....	12.900.914.510	15.357.615.310	12.915.948.718	10.522.313.128	14.407.575.570	33.052.183.622

Skuldabréf 2016 flokkuð eftir matsaðferðum:

	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging	Samtals
Skuldabréf á gangvirði - stig 1.....	4.823.123.405	6.172.210.236	5.238.278.780	5.116.197.313	5.778.087.701	27.127.897.435
Skuldabréf á gangvirði - stig 2.....	1.522.251.723	1.459.222.444	1.202.403.231	144.959.252	1.395.825.064	5.724.661.714
Skuldabréf á gangvirði - stig 3.....	105.082.127	47.374.976	17.292.348		29.875.022	199.624.473
	6.450.457.255	7.678.807.656	6.457.974.359	5.261.156.565	7.203.787.787	33.052.183.622

Skuldabréf 2015 flokkuð eftir matsaðferðum:

	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging	Samtals
Skuldabréf á gangvirði - stig 1.....	4.291.242.274	5.367.715.869	4.538.626.635	3.360.881.522	5.047.787.093	22.606.253.393
Skuldabréf á gangvirði - stig 2.....	1.372.897.783	1.294.994.771	1.056.374.740	104.944.962	1.138.568.082	4.967.780.337
Skuldabréf á gangvirði - stig 3.....	211.492.870	95.348.944	34.803.333	0	60.127.770	401.772.918
	5.875.632.927	6.758.059.584	5.629.804.708	3.465.826.484	6.246.482.945	27.975.806.648

Skýringar

11. Niðurfærsla verðbréfa

Engin niðurfærsla er færð í árslok 2016 þar sem allar eignir félagsins eru færðar á gangvirði. Breytingin á varúðarniðurfærslu á árinu 2016 er færð á breytingar á gangvirði og hefur því ekki bein áhrif á hreina eign sjóðsins í árslok 2016.

Varúðarniðurfærsla á eignarhlutum í félögum og sjóðum greinist þannig:

	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging	Samtals
Varúðarniðurfærsla í upphafi árs.....	581.101	0	0	0	0	581.101
Breyting á niðurfærslu á árinu.....	-581.101	0	0	0	0	-581.101
Varúðarniðurfærsla í lok árs.....	0	0	0	0	0	0

Varúðarniðurfærsla á skuldabréfum greinist þannig:

	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging	Samtals
Varúðarniðurfærsla í upphafi árs.....	158.934.346	115.614.575	38.538.331	0	0	313.087.252
Breyting á niðurfærslu á tímabilinu.....	-158.934.346	-115.614.575	-38.538.331	0	0	-313.087.252
Fært á gangvirði skuldabréfa	-158.934.346	-115.614.575	-38.538.331	0	0	-313.087.252
Varúðarniðurfærsla í lok árs.....	0	0	0	0	0	0

12. Skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

Fjárfestingar skiptast þannig eftir gjaldmiðlum:

	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging	Samtals 31.12.2016
Fjárfestingar í ISK.....	13.117.311.440	13.060.880.329	10.438.562.309	6.704.304.367	10.877.098.705	54.198.157.151
Fjárfestingar í USD.....	1.679.784.993	1.060.821.417	587.773.205	0	846.775.944	4.175.155.559
Fjárfestingar í EUR.....	970.438.422	529.999.054	245.498.564	0	448.943.620	2.194.879.660
Fjárfestingar í GBP.....	12.996.567	10.830.473	4.332.158	0	4.332.190	32.491.388
	15.780.531.422	14.662.531.273	11.276.166.236	6.704.304.367	12.177.150.459	60.600.683.758

Hlutfallsleg skipting				11,1%	20,1%	100%
Áhrif framvirkra samninga				0	0	0
				6.704.304.367	12.177.150.459	18.881.454.826

	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging	Samtals 31.12.2015
Fjárfestingar í ISK.....	12.209.409.042	12.167.564.114	9.526.953.664	5.493.456.414	9.802.237.858	49.199.621.092
Fjárfestingar í USD.....	1.515.981.898	668.943.006	300.690.148	0	485.161.120	2.970.776.172
Fjárfestingar í EUR.....	1.073.759.027	601.900.152	280.886.533	0	493.605.205	2.450.150.917
Fjárfestingar í GBP.....	15.030.902	12.525.752	5.010.264	0	5.010.301	37.577.219
Bankinnstæður.....				0	0	0
	14.814.180.869	13.450.933.024	10.113.540.609	5.493.456.414	10.786.014.484	54.658.125.400

13. Skuldbinding í framtaks- og fasteignasjóðum

Lífeyrissjóðurinn hefur skuldbundið sig til þess að fjárfesta í framtaks- og fasteignasjóðum. Heildarskuldbinding í framtaks- og fasteignasjóðum í árslok 2016 var 1.256,4 mkr samanborið við 1.169,7 mkr í árslok 2015. Skuldbindingin er öll í íslenskum krónum og greiðist á næstu fimm árum.

14. Lífeyrisskuldbindingar

Tryggingafræðilegt mat á lífeyrisskuldbindingum samtryggingardeildar sjóðsins: (Tölurnar hér fyrir neðan eru í milljónum króna)

Tryggingafræðilegt mat á lífeyrisskuldbindingum sjóðsins fer fram einu sinni á ári og miðar við stöðu í árslok.

Eignir:	2016	2015
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjörs í árslok.....	28.009,7	22.088,5
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjörs í ársbyrjun.....	22.088,5	18.621,6
Hækkun/lækkun endurmetinnar eignar á árinu.....	5.921,2	3.466,9
Skuldbindingar:	2016	2015
Skuldbindingar í árslok.....	27.991,1	21.422,6
Skuldbindingar í ársbyrjun.....	21.422,6	18.717,8
Hækkun/Lækkun skuldbindinga á árinu.....	6.568,5	2.704,8
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu á árinu.....	(647,3)	762,1
	2016	2015
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í ársbyrjun.....	9.370,5	8.225,4
Hækkun lífeyrisskuldbindinga vegna vaxta og verðbóta.....	531,2	457,8
Hækkun áunninna réttinda vegna iðgjalda ársins.....	1.120,2	798,5
Lækkun vegna greidds lífeyris á árinu.....	(71,9)	(46,9)
Hækkun vegna nýrra lífslíkataflna.....	294,1	0,0
Hækkun/lækkun vegna annarra breytinga.....	(6,0)	(64,3)
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í árslok.....	11.238,1	9.370,5

15. Kröfur á launagreiðendur

Kröfur á launagreiðendur greinast þannig:	31.12.2016	31.12.15
Eignfærsla óinnheimtra iðgjalda.....	83.967.769	72.175.669
	83.967.769	72.175.669

16. Aðrar kröfur

Aðrar kröfur greinast þannig:	31.12.2016	31.12.2015
Kröfur vegna iðgjaldaflutninga.....	1.972.793	1.827.924
Innlendar viðskiptakröfur.....	3.885.983	4.391.376
	5.858.777	6.219.300

Skýringar

17. Aðrar skuldir

Aðrar skuldir greinast þannig:	31.12.2016	31.12.2015
Ógreiddir staðgreiðsluskattar.....	20.828.051	17.557.401
Ógreiddur kostnaður.....	83.083.882	20.381.662
Lánardrottinn.....	9.701.389	8.159.501
	113.613.322	46.098.564

18. Samþykki ársreiknings

Ársreikningurinn var samþykktur af stjórn og framkvæmdastjóra sjóðsins þann 6. apríl 2017.

19. Kennitölur

Fimm ára yfirlit um kennitölur sjóðsins samkvæmt reglum um ársreikninga lífeyrissjóða:

	2016	2015	2014	2013	2012
Ávöxtun:					
Hrein raunávöxtun	0,95%	10,82%	4,30%	2,76%	3,54%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar					
sl. 3 ár	5,28%	5,92%	3,55%	3,41%	5,43%
sl. 5 ár *	4,44%	5,05%	4,68%	4,84%	(4,17%)
sl. 10 ár *	(0,09%)	0,79%	0,58%	0,83%	0,55%
*) Ávöxtunartölur samtryggingadeildar frá 2002 til og með 2011 hafa ekki verið reiknaðar upp m.t.t. reglna 335/2015 varðandi virðisbreytingu skuldabréfa					
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður í hlutfalli af eignum:.....	0,24%	0,23%	0,29%	0,35%	0,38%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga:					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	38,58%	37,88%	37,95%	39,22%	34,21%
Skráð skuldabréf.....	53,81%	50,76%	50,67%	49,22%	50,78%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	6,84%	6,97%	6,98%	7,49%	6,27%
Óskráð skuldabréf.....	0,73%	0,42%	0,42%	1,08%	5,69%
Bankainnstæður.....	0,04%	3,97%	3,98%	2,98%	3,05%

Stöðugildi: Enginn starfsmaður er hjá Íslenska lífeyrissjóðnum, en samkvæmt rekstrarsamningi milli sjóðsins og Landsbankans sér bankinn um rekstur sjóðsins.

Lykiltölur á föstu verðlagi:					
Iðgjöld alls (á föstu verðlagi).....	5.674.373.036	4.490.719.680	3.651.634.035	3.046.395.998	3.105.184.206
Lífeyrir alls (á föstu verðlagi).....	670.687.900	723.644.706	1.741.233.844	1.467.983.726	2.049.254.455
Hreinar fjárfestingatekjur (á föstu verðlagi).....	1.880.448.191	6.410.277.499	2.487.075.769	2.980.857.752	2.897.509.989
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður alls (á föstu verðlagi).....	145.789.753	131.078.002	136.188.555	152.795.425	154.260.530
Hækkun(lækkun) á hreinni eign (á föstu verðlagi).....	6.084.931.008	9.902.242.620	3.992.941.373	4.741.385.468	4.055.631.224
Lífeyrisbyrði.....	11,82%	16,11%	47,68%	48,19%	65,99%
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður í % af iðgjöldum.....	2,57%	2,92%	3,73%	5,02%	4,97%
Hreinar fjárfestingatekjur í % af meðalstöðu eigna.....	3,23%	12,66%	5,52%	7,18%	7,44%
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna.....	0,25%	0,26%	0,30%	0,37%	0,40%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum:					
Eignir í ISK.....	89,43%	89,96%	89,55%	90,20%	89,66%
Eignir í USD.....	6,89%	5,46%	5,71%	5,30%	5,35%
Eignir í EUR.....	3,62%	4,51%	4,66%	3,99%	4,23%
Eignir í GBP.....	0,05%	0,07%	0,08%	0,51%	0,76%
Fjöldi:					
Fjöldi virkra sjóðfélaga - meðaltal.....	11.781	9.818	9.084	8.491	8.776
Fjöldi virkra lífeyrisþega - meðaltal.....	394	354	319	276	246
Fjöldi virkra lífeyrisþ. í fyrirframgr. - meðaltal.....	1	27	203	262	410
Fjöldi virkra lífeyrisþ. í inng. inn á lán - meðaltal.....	2.022	828	763	0	0
Hlutfallsleg skipting lífeyris:					
Ellilífeyrir.....	79,37%	66,86%	25,43%	26,52%	19,85%
Fyrirframgreiðsla séreignarsparnaðar.....	0,26%	21,36%	68,52%	67,09%	77,38%
Örorkulífeyrir.....	8,68%	5,02%	2,19%	3,02%	1,64%
Makalífeyrir.....	1,59%	1,52%	1,60%	0,94%	0,62%
Barnalífeyrir.....	5,47%	2,61%	2,25%	2,43%	0,51%
Greiðslur til dánarbúa.....	2,54%	2,25%	0,01%	0,00%	0,00%
Greitt til erlendra ríkisborgara.....	2,07%	0,37%	0,00%	0,00%	0,00%

Skýringar

19. Kennitölur (framhald)

	2016	2015	2014	2013	2012
Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegri úttekt:					
Hrein eign					
umfram heildarskuldbindingar	0,1%	3,0%	(0,5%)	(0,5%)	(0,5%)
Hrein eign					
umfram áfallnar skuldbindingar	2,8%	7,6%	(0,1%)	(1,1%)	(2,0%)
Yfirlit um kennitölur, skipt niður á brautir sjóðsins:					
	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging
Ávöxtun:					
Hrein raunávöxtun	(1,02%)	0,82%	1,99%	3,95%	1,26%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar					
sl. 3 ár	6,08%	5,34%	4,35%	2,85%	6,16%
sl. 5 ár *	5,71%	4,64%	3,63%	1,79%	6,23%
sl. 10 ár *	0,45%	0,18%	(0,15%)	(0,87%)	0,48%
*) Ávöxtunartölur samtryggingadeildar frá 2002 til og með 2011 hafa ekki verið reiknaðar upp m.t.t. reglna 335/2015 varðandi virðisbreytingu skuldabréfa					
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga:					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	48,77%	40,35%	37,15%	21,53%	33,95%
Skráð skuldabréf	40,15%	51,64%	56,37%	78,47%	58,16%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	10,29%	7,25%	5,54%	0,00%	6,86%
Óskráð skuldabréf	0,73%	0,73%	0,90%	0,00%	1,00%
Bankainnstæður	0,07%	0,03%	0,04%	0,00%	0,03%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum:					
Eignir í ISK	83,12%	89,08%	92,57%	100,00%	89,32%
Eignir í USD	10,64%	7,23%	5,21%	0,00%	6,95%
Eignir í EUR	6,15%	3,61%	2,18%	0,00%	3,69%
Eignir í GBP	0,08%	0,07%	0,04%	0,00%	0,04%
Fjöldi:					
Fjöldi sjóðfélaga	16.866	6.170	4.021	3.443	7.181
Fjöldi lífeyrisþega	205	35	186	315	211
Fjöldi lífeyrisþega í fyrirframgreiðslu	1	2	0	0	0
Fjöldi lífeyrisþega í inngreiðslu inn á lán	1.756	708	351	204	0

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2016

	2016	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging
Iðgjöld						
Iðgjöld sjóðfélaga	2.568.116.418	1.180.679.596	523.361.236	313.983.860	171.766.134	378.325.592
Iðgjöld launagreiðenda	3.106.256.618	1.228.870.600	590.173.309	354.066.906	165.030.207	768.115.596
Réttindaflutningur og endurgreiðslur milli deilda	0	(1.158.485.028)	(62.905.256)	353.709.004	867.681.280	0
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	516.105.079	331.568.300	87.717.634	114.383.507	(17.564.362)	0
	<u>6.190.478.115</u>	<u>1.582.633.468</u>	<u>1.138.346.923</u>	<u>1.136.143.277</u>	<u>1.186.913.259</u>	<u>1.146.441.187</u>
Sérstök aukaframlög	16.372.271	0	0	0	0	16.372.271
	<u>6.206.850.386</u>	<u>1.582.633.468</u>	<u>1.138.346.923</u>	<u>1.136.143.277</u>	<u>1.186.913.259</u>	<u>1.162.813.458</u>
Lífeyrir						
Heildarfjárhæð lífeyris	670.687.900	21.629.578	38.805.498	274.370.373	265.940.351	69.942.100
Sérstök inngreiðsla inn á lán sjóðfélaga	1.167.822.835	693.578.641	273.289.568	125.688.904	75.265.722	0
Framlag í VIRK starfsendurhæfingarsjóð	15.158.205	0	0	0	0	15.158.205
Tryggingakostnaður	2.908.875	0	0	0	0	2.908.875
	<u>1.856.577.815</u>	<u>715.208.219</u>	<u>312.095.066</u>	<u>400.059.277</u>	<u>341.206.073</u>	<u>88.009.180</u>
Fjárfestingartekjur						
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	56.483.064	(167.072.526)	38.289.651	108.827.028	69.215.977	7.222.934
Hreinar tekjur af skuldabréfum	1.912.831.975	387.768.969	431.052.577	364.912.856	303.002.078	426.095.495
Vaxtatekjur af bundnum bankainnstæðum	14.682.718	1.476.000	896.607	856.470	11.128.120	325.521
Vaxtatekjur af handbæru fé	24.043.641	4.318.514	5.449.406	5.115.778	4.517.611	4.642.332
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum	7.875.858	341.757	249.088	156.677	315.875	6.812.461
Fjárfestingargjöld	(135.469.066)	(34.938.139)	(37.743.847)	(24.121.986)	(9.180.384)	(29.484.709)
	<u>1.880.448.191</u>	<u>191.894.575</u>	<u>438.193.482</u>	<u>455.746.823</u>	<u>378.999.277</u>	<u>415.614.034</u>
Rekstrarkostnaður						
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	145.789.753	37.150.037	33.704.374	25.522.519	14.320.181	35.092.643
	<u>145.789.753</u>	<u>37.150.037</u>	<u>33.704.374</u>	<u>25.522.519</u>	<u>14.320.181</u>	<u>35.092.643</u>
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris	6.084.931.008	1.022.169.787	1.230.740.965	1.166.308.304	1.210.386.282	1.455.325.670
Hrein eign frá fyrra ári	55.116.059.806	14.957.166.833	13.530.023.363	10.166.287.916	5.548.245.942	10.914.335.752
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok	61.200.990.814	15.979.336.620	14.760.764.328	11.332.596.220	6.758.632.224	12.369.661.421

Efnahagsreikningur 31. desember 2016

Eignir	31.12.2016	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging
Fjárfestingar						
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	27.525.760.447	9.319.705.274	6.979.441.393	4.813.978.844	1.443.147.804	4.969.487.132
Skuldabréf	33.052.183.622	6.450.457.255	7.678.807.656	6.457.974.359	5.261.156.565	7.203.787.787
Bundnar Bankainnstæður	22.739.689	10.368.887	4.282.226	4.213.033	0	3.875.543
	<u>60.600.683.758</u>	<u>15.780.531.416</u>	<u>14.662.531.275</u>	<u>11.276.166.236</u>	<u>6.704.304.369</u>	<u>12.177.150.462</u>
Kröfur						
Kröfur á launagreiðendur	83.967.769	0	0	0	0	83.967.769
Aðrar kröfur	5.858.777	2.227.566	1.314.773	1.051.647	476.911	787.880
	<u>89.826.546</u>	<u>2.227.566</u>	<u>1.314.773</u>	<u>1.051.647</u>	<u>476.911</u>	<u>84.755.649</u>
Handbært fé	624.093.832	406.026.560	73.290.819	37.714.661	42.654.675	64.407.117
Eignir	<u>61.314.604.136</u>	<u>16.188.785.542</u>	<u>14.737.136.867</u>	<u>11.314.932.544</u>	<u>6.747.435.955</u>	<u>12.326.313.228</u>
SKULDIR						
Viðskiptaskuldir						
Viðskiptareikningur milli brauta	0	168.867.197	(48.256.003)	(32.177.687)	(14.023.473)	(74.410.033)
Aðrar skuldir	113.613.322	40.581.725	24.628.542	14.514.011	2.827.204	31.061.840
Skuldir	<u>113.613.322</u>	<u>209.448.922</u>	<u>(23.627.461)</u>	<u>(17.663.676)</u>	<u>(11.196.269)</u>	<u>(43.348.193)</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris alls	<u>61.200.990.814</u>	<u>15.979.336.620</u>	<u>14.760.764.328</u>	<u>11.332.596.220</u>	<u>6.758.632.224</u>	<u>12.369.661.421</u>

Yfirlit um sjóðstreymi ársins 2016

	2016	Líf I	Líf II	Líf III	Líf IV	Samtrygging
Inngreiðslur						
Iðgjöld	6.196.422.039	1.582.339.473	1.138.406.048	1.136.149.618	1.186.996.919	1.152.529.980
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum	36.262.612	7.357.998	6.243.803	5.781.059	4.690.310	12.189.442
Aðrar inngreiðslur	986.849	986.849	0	0	0	0
	<u>6.233.671.500</u>	<u>1.590.684.320</u>	<u>1.144.649.851</u>	<u>1.141.930.677</u>	<u>1.191.687.229</u>	<u>1.164.719.422</u>
Útgreiðslur						
Lífeyrir	670.099.368	18.340.282	38.805.498	274.370.373	265.940.351	72.642.864
Rekstrarkostnaður	172.970.422	41.331.745	36.838.272	27.583.694	16.790.121	50.426.589
Viðskiptareikningur á milli brauta	0	(40.926.935)	(1.537.519)	5.920.729	(1.001.368)	37.545.092
Sérstök inngreiðsla inn á lán	1.167.822.835	693.578.641	273.289.568	125.688.904	75.265.722	0
Aðrar útgreiðslur	481.455	0	12.576	24.264	107.729	336.886
	<u>2.011.374.080</u>	<u>712.323.734</u>	<u>347.408.396</u>	<u>433.587.964</u>	<u>357.102.556</u>	<u>160.951.431</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga	4.222.297.420	878.360.587	797.241.456	708.342.713	834.584.674	1.003.767.991
Fjárfestingahreyfingar						
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	1.271.689.769	276.105.440	285.576.685	244.271.923	191.586.747	274.148.973
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum	(9.472.122.155)	(2.449.648.422)	(2.291.190.521)	(1.850.890.632)	(1.036.799.052)	(1.843.593.528)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum	6.226.166.323	1.595.387.857	1.556.338.631	1.156.886.257	800.002.700	1.117.550.878
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa	1.552.489.785	365.641.293	501.409.393	320.921.584	75.767.007	288.750.508
Keypt skuldabréf	(18.554.186.100)	(3.868.640.032)	(3.637.326.197)	(2.917.986.882)	(6.076.798.595)	(2.053.434.394)
Seld skuldabréf	12.809.588.138	3.104.042.124	2.444.572.970	1.957.625.294	4.323.192.853	980.154.897
Ný bundin innlán	(22.739.689)	(10.368.887)	(4.282.226)	(4.213.033)	0	(3.875.543)
Endurgreidd bundin innlán	2.169.946.465	222.046.791	390.389.920	395.423.221	890.494.455	271.592.078
	<u>(4.019.167.464)</u>	<u>(765.433.836)</u>	<u>(754.511.345)</u>	<u>(697.962.268)</u>	<u>(832.553.885)</u>	<u>(968.706.131)</u>
Hækkun (Lækkun) á handbæru fé	203.129.956	112.926.751	42.730.111	10.380.445	2.030.789	35.061.860
Gengismunur af handbæru fé	(4.674.124)	(2.697.727)	(545.309)	(508.604)	0	(922.484)
Handbært fé í upphafi árs	425.638.000	295.797.536	31.106.017	27.842.820	40.623.886	30.267.741
Handbært fé í lok árs	624.093.832	406.026.560	73.290.819	37.714.661	42.654.675	64.407.117